

LAS MISIONES CATOLICAS 1982
november - NOVIEMBRE

SVET KRISTUSU - KRISTUSA SVETU

KATOLIŠKI MISIJONI 1982

EL PAPA PARA EL DOMINGO MISIONAL

MENSAJE DEL PAPA PARA LA JORNADA MUNDIAL DE LAS MISIONES EL 24 DE OCTUBRE DE 1982

Venerados hermanos y queridísimos hijos e hijas de la Iglesia:

Próxima ya la **Jornada mundial de las Misiones**, deseo haceros llegar, como todos los años, un Mensaje personal que os ayude a una común reflexión sobre la dimensión misionera, que pertenece a la esencia misma de la Iglesia, Cuerpo místico de Cristo y Pueblo de Dios, y también sobre la consiguiente activa corresponsabilidad, que a todos atañe, para hacer que el Evangelio de Jesús sea predicado y recibido en todo el mundo.

Mi mensaje toma ocasión, este año, de un evento altamente significativo: el XXV aniversario de la Encíclica **Fidei donum** de mi venerado predecesor Pío XII (cf. AAS 49, 1957, 225-248). Con dicha Encíclica se inició en la pastoral misionera un nuevo e importante rumbo al que luego el Concilio Vaticano II dio las orientaciones con las que la Iglesia, consciente de su naturaleza y misión intrínseca y atenta siempre a captar los signos de los tiempos, continúa hoy su camino de servicio al hombre para conducirlo a la salvación descubriéndole "las insondables riquezas de Cristo" (Ef 3, 8).

El importante documento, aun centrando su atención específica en Africa, dio orientaciones claras aplicables a la actividad misionera de la Iglesia en todos los continentes de la tierra, y su original aportación fue asumida, como se sabe, especialmente por el Decreto conciliar **Ad gentes**, y recientemente también en las "Notae directivae" **Postquam Apostoli** de la Sagrada Congregación para el Clero (cf. AAS 72, 1980, 343-364).

La Encíclica **Fidei donum** recordó en primer lugar solemnemente el principio de la corresponsabilidad de los obispos, en cuanto miembros del Colegio Episcopal, en la evangelización del mundo.

Cristo, en efecto, les confió y confía como a sucesores de los Apóstoles, antes que a ningún otro, el mandato común de proclamar y propagar la Buena Nueva hasta los confines de la tierra. Los obispos, por lo tanto, al mismo tiempo que Pastores de porciones determinadas del rebaño, son y se deben sentir solidariamente responsables, en unión con el Vicario de Cristo, de la marcha y del deber misionero de toda la Iglesia. Se deben mostrar pues activamente solícitos "hacia aquellas regiones del mundo en donde no ha sido anunciada todavía la Palabra de Dios, o en donde, debido principalmente al escaso número de sacerdotes, los fieles se encuentran en peligro de alejarse de la práctica de la vida cristiana y aun de perder la fe misma (**Christus Dominus**, 6).

(Sigue.)

Na naslovni strani se nam ljubeznivo smehlja menda najstarejša slovenska misijonarka s. Ksaverija Pirc OSU, obdana od cvetoče mladine dežeje Taj.

Kaj bi danes...

naredil kardinal Lavigerie?

Bil je kartaginski škof, primas Afrike, ustanovitelj belih očetov in sestra. Videl je muslimanski svet, ki je stal kot trdna pregrada med Zahodom in Vzhodom. Naposredno oznanjevanje božje besede je nemogoče, dasi muslimani sami časte Kristusa in Marijo. Vsi dotedanji poizkusi so bili brez uspeha. Počasi je v njem dozorela misel: treba je pripraviti pot evangelizaciji z molitvijo, zgledom in dobroto.

Njegova družba mož in žena, ki nosijo belo obleko in so zato dobili ime „beli“, naj živi predvsem za muslimanski svet in to v Afriki sami. Zato je njihovo delo zajelo vse dežele okrog Sahare. Z življenjem in molitvijo naj pričajo, z razgovorom naj se približajo.

Ista misel je vodila v Saharo Karla de Foucaulda, „puščavnika Sahare“. Ta je umrl, ne da bi videl sadove svojega dela. Danes pa stoje ob strani belih očetov Mali bratje Jezusovi in Male sestre Jezusove in celo v več različnih družbah. Ti so se razširili po vsem svetu, dasi so beli očetje še danes pretežno v Severni Afriki.

Ko doživljamo nerazumljivo dvojnost, nam oba velikana, ki sta nakažala pot do muslimanske duše, toliko bližja. Ta dvojnost je v tem: Cerkev je v Tajništvu za nekristjane ustanovila posebno komisijo, ki naj vodi pogovore z muslimani. Srečnej je bilo že veliko in tudi od strani mnogih muslimanov so bila lepo sprejeta. A istočasno se vna nekdanja muslimanska zagrizenost. Fanatizem predstavljata zlasti iranski Komeini in libijski Gadafi. Sta kot dva simbola muslimanskega sovražstva do vsega krščanskega. Vendar še ta dva preneseta krščansko dobrotelost.

Kolika škoda, da ni v Frančiškovem času Cerkev začela s tem delom. On sam je pokazal, da je z dobroto in iskrenim pričevanjem mogoče priti tudi do muslimanske duše. V to sta bila prepričana Lavigerie in Foucauld. Delo je dolgotrajno, trdo, velikokrat neuspešno. Zato pa so morda največji heroji tisti misijonarji, ki vztrajajo v muslimanskem svetu. Vse življenje ne vidijo otipljivih sadov, ki bi jih bilo moč spraviti v statistike, a trdno upajo, da bo ta setev nekoč postala obilna žetev. Cerkev iz izkustva ve, da je ta veliki dialog ljubezni in pričevanja, pa tudi študijskega razpravljanja med učenjaki ene in druge strani, edina pot, da ta svet, ki je posebno v Mali Aziji v neprestanem vrenju, postane plodna misijonska zemlja.

F. S.

MISIJONSKI SIMPOZIJ

Četrti dan, petek 9. oktobra, dopoldne. – Nadaljevanje

Po izčrpnem poročilu tajnice Misijonske znamkarske, katerega smo objavili v prejšnji številki, se je razvila kratka debata, iz katere je omeniti zlasti zahvalo misijonarja Andreja Majcena SDB za vso pomoč, ki jo je prejemal od te organizacije, zlasti ko je deloval v Vietnamu.

Med tem je prišel na zadnje zasedanje simpozija p. Ivan Žužek S.J., da je podal svoj referat:

DELO ZA MISIJONE MED VZHODNIMI BRATI.

Vodja zasedanja na ta dan mons. dr. Janez Vodopivec ga je navzočim predstavil kot tajnika komisije za novi zakonik Vzhodne Cerkve in kot profesorja na Vzhodnem Inštitutu, kateremu je bil preje že več let tudi rektor.

Predavatelj je v lepo tekočem referatu med drugim tudi tole povedal:

Vzhodnih cerkva, ki so združene s Svetim Sedežem, je 17, dočim je tistih, ki ne priznajo papeža za vrhovnega poglavarja, nad 40.

Poudaril je, da imajo vzhodne cerkve prav tako kot zahodna, ne le pravico, ampak tudi dolžnost, da delujejo misijonsko, kar je poudaril zadnji vesoljni cerkveni zbor in je tudi jasno izraženo v osnutku za novi zakonik vzhodne cerkve.

Dejansko imamo med drugim v Južni Indiji lep primer, ko tamkajšnja Cerkev malabarskega obreda, ki v Kerali obsega sedem škofij, lepo spreobrača pogane podobno kot misijonarji zapadne Cerkve.

Predavatelj je navzoče opozoril na stališče Cerkve, da se vsak katoličan more pridružiti katerikoli cerkvi, ki je zedinjena s papežem, kateremukoli obredu. Tako se tudi novo pridobljeni pogani morejo okleniti kateregakoli obreda ob spreobrnjenju.

Priporočil je, naj ne uporabljamo več besede „uniati“ za katoliške skupnosti drugih obredov, ki so združene s papežem, ampak jih označujemo preprosto „vzhodne katoliške Cerkve“.

Po tem referatu so sledila poročila

O SLOVENSKEM MISIJONSKEM DELU MED ROJAKI V PRIMORJU

O delovanju rojakov na Goriškem je poročal prelat dr. Kazimir Humar. Poudaril je, da je Slovencev po razmejitvi, ko je večina Goriške pripadla Jugoslaviji, ostalo na ozemlju Italije v Gorici in okolici samo še kakih 15.000. Med njimi je misijonsko delovanje že tradicionalno. Gre pa v dve smeri: Pomoč slovenskim misijonarjem in sodelovanje pri

škofijski misijonski akciji. Ta slednja se je v zadnjih letih zelo bogato razvila, kajti škofija se je zavezala, da nudi vsestransko pomoč v osebju in materialu dvema misijonoma v Afriki, pri čemer rojaki kajpada tudi sodelujejo. Naročnikov „Katoliških misijonov“ je lepo število, radi darujejo za slovenske misijonarje, kadar kdo od njih pride naokrog, ga lepo sprejmejo in prosijo za predavanje, redno praznujejo misijonsko nedeljo v oktobru in izdajo ob tej priliki vsakoletni list s tem naslovom, ki ga razširijo tudi po Tržaškem.

O misijonskem delu na *Tržaškem* je poročal škofov vikar za Slovence v tržaški škofiji mons. dr. Lojze Škerlj, ki je podal besedo dvema zastopnicama misijonskih odsekov pri obeh tamkajšnjih Marijinih družbah.. Za Marijino družbo v Marijinem domu na Via Risorta 3 je poročala Felicita Vodopivec, za družbo v Rojanu pa Novak Danica. Poleg njiju je spregovorila tudi Ljuba Smotlak, učiteljica v Dolini pri Trstu. Pri Marijini družbi na Via Risorta imajo naročenih skoraj 100 izvodov „Katoliških misijonov“ in domala vse številne darove za misijone pošiljajo preko tega lista misijonarjem, dočim vodi Marijina družba v Rojanu sama stike z nekaterimi od njih in jim direktno pomaga s prispevki in paketi, ki jim jih pošiljajo. Marijina družba na Via Risorta vsako leto priredi vsaj eno misijonsko proslavo v Marijinem domu, vzdržujejo tudi nekaj domačih bogoslovcev.

Iz vseh poročil smo videli, da primorski rojaki ohranjujejo tradicijo slovenskega misijonskega zaledja, pa tudi sodelujejo pri misijonskih akcijah svojih škofij, se pravi, da plačujejo dvojni misijonski davek, kar je pač „dragoceno v Gospodovih očeh.“

Petek, 9 oktobra popoldne

Po kosilu in počitku smo se zbrali na zadnje zasedanje simpozija. Program naslednjega dne je vseboval le romanje k Rožnovski Mariji v Pompeje pri Neaplju, ogled razvalin starih Pompejev in obisk groba misijonarja Ignacija Knobleharja. Tega programa se pa nekateri, ki so bili z sobotnim delom vsak v svoji fari nujno zadržani, niso mogli udeležiti in so torej že tisto noč odpotovali, zato se je simpozij tisto popoldne končaval in so bile te zadnje ure skupnega zasedanja natrpane vsebine.

Takoj v začetku je povzel besedo vodja simpozija, rektor Jezernik. Predlagal je udeležencem besedila telegramov in pisem: vdanostni telegram svetemu očetu in goriškemu škofu s sožaljem k smrti njegovega brata, pisma vsem slovenskim škofom in redovnim pradtjnikom in skupno pismo vsem slovenskim misijonarjem. (Besedila teh pisem so objavljena v zadnji, dvojni številki lanskega letnika.) Nato je mons. Jezernik prebral še pozdravno pismo misijonarja o. Tomažina iz Zambije s prošnjo, naj bi se pospeševalci misijonstva med Slovenci zavzeli za pomoč njegovemu velikemu podvigu v Zambiji: zidanju in organiziranju verskega in romarskega marijanskega središča v Lusaki.

Nato je urednik „Katoliških misijonov“ Ladislav Lenček CM podal obširno poročilo o *misijonskem dejstvovanju rojakov v Argentini*, posebej tamkajšnjih lazaristov v okviru Baragovega misijonišča in „Kato-

liških misijonov“. Poročilo bo v celoti povzeto v prihodnji številki tega letnika.

Sledila je še zadnja točka simpozija

O NAŠIH SVETNIŠKIH KANDIDATIH

Prav za prav bi na program simpozija, ki se je v vsem držal le zgolj misijonskih zadev, spadal govor le o enem od teh treh, o misijonskem škofu Frideriku Baragu, ki je deloval nad 30 let pretežno med še nekrščanskimi Indijanci Severne Amerike, a so mu organizatorji pridružili tudi druga dva slovenska svetniška kandidata, ki sta bila tesno povezana z misijonstvom: škofa Antona Martina Slomška, ki je bil v škofiji in med Slovenci sploh pomemben pospeševatelj misijonskega sodelovanja, in pa škofa Janeza Gnidovca iz vrst slovenskih misijonskih delavcev-lazaristov, ki je deloval v diaspori na slovenskem jugu.

O delu za Baragovo beatifikacijo je poročal p. Bruno Korošak OFM, ki mu je zdaj v Rimu zaupana pomembna vloga, da na podlagi vsega gradiva, ki ga je o svetniškem življenju in delovanju zbral škofijski proces v Marquettu, sestavi takozvano „posicio“, se pravi, bistveni povzetek vsega, kar je pomembno za ugotovitev svetniške osebnosti kandidata. Profesor na papeški misijonski univerzi Urbaniana je svoja izvajanja podajal z veliko jasnostjo in iskrenostjo. Iz njih smo povzeli, da je ena glavnih težav pri njegovem delu: pomanjkanje časa in sodelavcev. Sestaviti za uspeh procesa odločilni dokument, terja celega človeka in več sodelavcev, a ne enega ne drugega pater nima na razpolago, kajti sam je polno zaposlen že s profesuro in družbenimi dolžnostmi, sodelavcev pa kar ne more dobiti. Tako ni upati, da bi šlo delo tako hitro od rok, kakor bi želeli.

O Slomškovem beatifikacijskem procesu je kratko poročal pospeševatelj mons. dr. Frančišek Šegula, ki je pred vsem poudaril, da treba veliko moliti, posebno za čudeže. Več k stvari je povedal strokovnjak za te procese p. Bruno Korošak.

O tretjem kandidatu, skopljanskem škofu dr. Janezu Gnidovcu CM je poslal pisano poročilo vicepostulator dr. Stanko Žakelj CM, v katerem je podal kratko in jedrnato podobo svetniške osebnosti tega našega kandidata za češčenje na oltarjih.

Menda je bila zadnja stvar simpozija: *odobritev resolucij*. Prebral in predlagal jih je v odobritev prelat dr. Kazimir Humar. Sprejete so bile z odobravanjem. „Katoliški misijoni“ so jih objavili v številki za november/december lanskega letnika.

Po še nekaterih navodilih rektorja mons. Jezernika v pogledu romanja naslednjega dne in zaključnih besedah, ki so vsebovale tudi vabilo, da se čez pet let spet zberemo na II. vseslovenskem misijonskem simpoziju, ki naj bi pa obravnaval pred vsem slovensko misijonstvo tako v preteklosti, v sodobnosti in prihodnosti, smo se čez nekaj časa zbrali v kapeli, da smo po rožnenski pobožnosti zapeli zahvalno pesem, ki nam je šla res od srca.

Udeleženci misijonskega simpozija, ki so romali tudi k Rožnavenski Mariji in na Knobleharjev grob.

Hvala zares Velikemu Misijonarju, da nam je dal doživeti te lepe in bogate dni srečanja misijonskih delavcev v zaledju. Naj bi obrdili bogate sadove v pomoč delu na misijonskem polju!

Romanje k Rožnavenski Mariji in na Knobleharjev grob

Naslednje jutro je kakih 25 udeležencev simpozija avtobus odpeljal v Napoli in Pompeje.

V kripti bazilike Rožnavenske Marije Pomagaj v Pompejih nas je kakih 15 duhovnikov somaševalo. Z Marijinimi pesmimi smo se v našem jeziku zahvalili Mariji, prvi misijonarki, Materi poganov in Kraljici misijonov in misijonarjev za doživetje simpozija in za milost misijonskega sodelovanja, poprosili za vse žive in pokojne misijonarje in misijonske sodelavce in za blagoslov nadaljnemu misijonskemu delovanju. Somaševanje je vodil provincial slovenskih jezuitov, bivši zambijski misijonar o. Jože Kokalj SJ, ki je bil ves čas simpozija navzoč.

Po ogledu ostalin mesta Pompeji, ki ga je pred davnimi stoletji zalila lava bližnjega bruhajočega ognjenika Vezuva, in po skromnem kosu smo se podali v Neapelj, kjer smo obiskali cerkev bosonogih avguštincev, v kateri so pokopali pionirja misijonskega dela v Sudanu in raziskovalca Gornjega Nila provikarja Ignacija Knobleharja, ki je še mlad tu v Neaplju umrl. Zgovorni in prijazni avguštinec nas je

peljal v prostorno cerkev, ki je zaprta za bogoslužje, kajti zadnji veliki potres v Neaplju ji je povzročil velike razpoke v zidovju in v temeljih, tako da je vsa podprta s tramovjem in stebri. Videli smo tudi, kako je bila kripta pod visoko kupolo udrti in vsa podprta, zato kajpada nismo smeli vanjo, da bi videli vsaj kupe kosti, med katerimi so tudi Knobleharjeve, čeprav se ne ve, katere so ostanki strpljenega telesa tega velikega misijonarja.

Ko smo prišli ven iz cerkve, nas je ljubeznivi pater povabil v zraven prizidani samostan na čašo kave, nato pa nam je bil vodič po lepem Neaplju. Sonce se je že nagibalo in je lepo od strani obsevalo belo mesto, ki se je razprostiralo ob morski obali. Spomnil sem se reka Italijanov: Vedere Napoli, poi morire! Najprej si ogled Napoli, potem šele umri!

Nazaj grede smo si po avtobusnem zvočniku to in ono povedali – za slovo. V spokojni vožnji je prišlo marsikaj toplega na dan, kar je bilo v času simpozija ob natrpanosti programa zadrževano. Posebno lepe stvari nam je pripovedal že tja grede in potem zdaj mons. Jezernik. Kakor se mu je že prejšnji dan v imenu vseh udeležencev simpozija kot organizatorju in gostitelju zahvalil starosta slovenskega misijonskega sodelovanja prelat dr. Vilko Fajdiga, se mu zahvaljuje tu tudi naš misijonski list, ki v svojem 60 letnem obstoju, če izvzamemo slovenski misijonski kongres v Grobljah leta 1938, še ni doživel tako lepega vseslovenskega misijonskega srečanja kot je bil ta misijonski simpozij, ki mu je bil oče mons. Jezernik.

HIMNA ČISTO NAVADNI CESTI V OKRAJU.

Čisto navadna, dolga ulica,
rojena med stenami hiš in tovarne,
z enim samim drevesom pločnika –
meni si ljuba, ljuba prostost!

Čisto navadno, prašno ulico
te kličejo, plod industrijskih izhodov. . .
Bori starih vrst te ne marajo –
mene pa spremljaš v dan in v večer.

Kdaj bom zares domač v vsakdanjosti,
kot tvoje podgane in psice in ptički?
Veš, prav blizu stanuje božji Sin –
tam od začetka bitja Srcá.

Tudi naša, naravno ne posebno lepa cesta skoz severovzhodno tokijsko periferijo, poteka obenem v geografiji Jezusovega Srca; in s tega vidika je lepa. Če more misijonar odpreti oči, lahko odkrije tudi v tej vsakdanjosti sledove najskrbnejše Božje Previdnosti, tako da je končno ulica res lepa, ne samo za pesnika.

Vladimir Kos, Tokijo

MUSLIMANI V JUGOSLAVIJI

SOTRUDNIK IZ DOMOVINE

Točne statistike seveda ne more nihče navesti, ker pri popisu prebivalstva ne navajajo verske pripadnosti, marveč samo narodnostno. Je pa iz te možno precej približno ugotoviti tudi versko stanje, pri muslimanih celo skoro povsem točno. Jasno je namreč, da so vsi tisti, ki so navedli narodnost muslimansko, tudi po veri mohamedanci, in teh je skoro točno 2 milijona. Razen teh so vsi Albanci (1.731.250) z izjemo kakih 50 tisoč katoličanov trdni muslimani. Prav tako Turki (101.330) in večina od 149 tisoč Romov (ciganov). Tako je v Jugoslaviji med 22 in pol milijona prebivalcev že najmanj 4 milijone mohamedancev, ki so že v sami Bosni v zadnjem desetletju napredovali za 174.500 duš, a med Albanci celo za 400.000.

Istočasno se število Slovencev ni premaknilo od milijona in tričetrt, kolikor jih je bilo že v Avstro-Ogrski monarhiji. Drugi katoliški narodi so celo nazadovali: Hrvati od 4.527.000 pred 10 leti na 4.428.000 pri zadnjem popisu; Madžari od 477 tisoč na 426 tisoč. Podobno je pri drugih manjših narodih.

Tudi podatki pri pravoslavnih niso bodrilni. Celo število Srbov je padlo (od 8.143.000 na 8.136.000). Napredovali so le Makedonci (od 1.194.800 na 1.341.500) in Črnogorci (od 509.000 do 577.300).

Približno bi se lahko reklo, da je v Jugoslaviji od 22 in pol milijona prebivalcev 10 milijonov pravoslavnih, 6 milijonov katoličanov ter 4 MILIJONE MUSLIMANOV; preostalih 2 in pol pa spadajo drugim manjšim veram, predvsem pa brezvercem.

Do takega razvoja je prišlo zlasti zato, ker se posebno katoličani izogibljejo otrok, medtem ko so mohamedanci, bogati s potomci, dosegli že 4 milijone, čeprav jih je bilo pred 10 leti nekaj čez 3 milijone.

Vsekakor navedene številke kristjane, posebno katoličane močno obtožujejo.

Res je pa, da tudi druge okoliščine vplivajo. Prav iz katoliških krajev največ odhajajo v inozemstvo; istočasno pa se iz plodnega juga preseljujejo ljudje proti severu. Dejstvo je vsekakor, da je statistika pokazala v Sloveniji že 10% prebivalcev, ki niso Slovenci.

Ako se bo tak razvoj nadaljeval, ni težko izračunati, kakšna bo verska slika leta 2000.

Letnik 1982 gre h koncu. Vse drage naročnike lepo prosimo, da poravnajo naročnino, če tega še niso storili! Tako bomo z združenimi močmi pogumno vstopili v jubilejni letnik: 60-letnice obstoja „Katoliških misijonov“ in 35-letnice izhajanja v izseljenstvu!

KRŠČANSKI SANJASIJI

Izvirno poročilo br. LUDVIKA ZABRETA iz Indije

Prilagam vam sliko tukajšnjega župnika, španskega jezuita-sanjasija z indijskim imenom Silananda. Prišel je na uro molitve po indijski šegi in z indijskim petjem s tukajšnjimi našimi novinci. V rokah ima indijski muzikalni instrument, na katerega lepo brenka.

Ta naš sanjasij pričuje o Kristusu, živeč zraven hindujskega templja kakor hindujski sanjasiji. Nasprotniki so ga hoteli pregnati s tega mesta, najeli so barabe, da so ga pošteno pretepli, a mož se ni ustrašil in ne umaknil; bil je vesel, da je bil vreden trpeti za Kristusa. Od tega je prešlo že precej let, pa ga zdaj vsi čislajo kot moža božjega.

Pa naj vam prikažem še drug primer krščanskega sanjasija:

Božja pota so res čudovita, kot je rekel bivši sodnik višjega sodišča v mestu Madrasu, ki je bil sošolec profesorja Redija.

Ko je Redi študiral na univerzi, je kot protestant sprejel Jezusa za svojega Odrešenika. Nato je dobil službo profesorja jezuitske višje šole v Trichyju. Tam je sčasoma vstopil v katoliško Cerkev in postal v vsakem oziru vzoren vernik. Lahko bi rekli, da ga je prevzel Božji Duh.

Ko je na koncu meseca prejel profesorsko plačo, je šel v podeželsko vas v okolici šole in je vse razdelil med uboge in najbolj potrebne; niti ene rupije ni obdržal zase. Pri jezuitih je imel le stanovanje, ne pa hrane. Ker ni imel ničesar več za svoje prehranjevanje, se je spravil prosjačiti in zraven oznanjal Kristusa. Tako je šlo kake tri mesece.

Potem ga je poklical direktor šole in ga opozoril, da dela sramoto njihovi šoli, ker da mora njih profesor prosjačiti, kakor da ne bi ničesar zaslužil za svoje preživljanje. Če ne opusti te neumne prakse, bo ob službo, tako mu je dejal.

Ker se mož v treh mesecih ni nič poboljšal in še naprej vse, kar je zaslužil, sproti razdajal, zase pa prosil miloščine (to je, malo riža in kruha), da se je preživljal, ga je direktor šole odslovil. Zgubil je sobico pri jezuitih. Ni imel, kamor bi glavo položil. Tudi drugega ni ničesar imel.

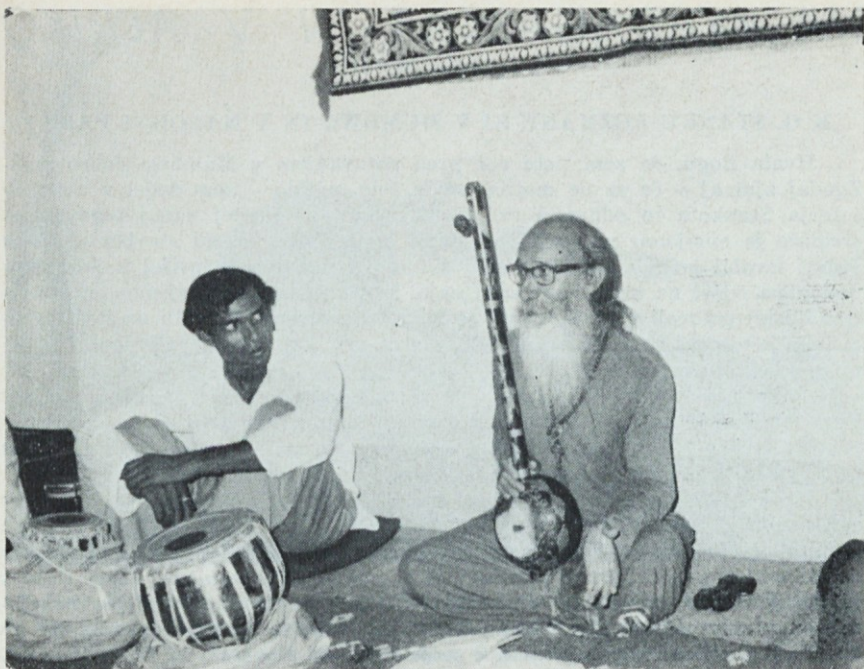
Šel je v vas in se usedel pod veliko drevo, ki ga imajo ljudje za svetega; to naj bi bil njegov novi dom. Veliki hindujski sveti možje so živeli pod takimi drevesi in tudi Buda pred več kot 2500 leti.

Pa pride mimo uboga vdova, ki ji je sanjasij večkrat kaj dal, in ga vpraša, zakaj ne hodi spet okrog in deli denar in kako da ima s seboj le malo culo. Povedal ji je, da nima denarja ne službe in tudi ne stanovanja.

Ona mu pravi: „Kako boste pa zdaj živeli, kam boste šli?“

On odvrne: „Nikamor ne bom šel, zame bo Bog poskrbel.“

Vdova: „Kako, res mislite, da bo Bog za vas poskrbel? Zakaj pa za nas ne poskrbi, ko bi moralo že pred mesecem deževati, pa ni nič dežja in sonce pripeka ter nič ne kaže za dež! Če res tako verjamete

Jezuit krščanski sanjasij v Nasiku, kjer deluje salezijanski brat Zabret.

v vašega Boga, pa molite za dež, da bomo mogli sejati in kaj pridelati...!"

Mož odloži culo, se zbere in začne v Jezusovem imenu prositi za dež. Kmalu so se začeli zbirati oblaki; proti večeru je deževalo, da je bilo veselje. Ljudje so se vsi zatekli v svoje kolibe, mož pa je sedel pod drevesom ves premočen.

Ljudje so vedno bolj verovali, da je on „mož božji“. Le tri leta je živel pod drevesom in cela vas se je spreobrnila in je bila krščena. Kar niso zmogli številni misijonarji in redovniki v 12 letih, je dosegel ta hindujski spreobrnjenec v treh letih.

Potem je umrl. Na njegovem pogrebu so bili v dva km dolgem sprevodu tudi vsi njegovi bivši kolegi-profesorji z rektorjem vred.

Ta krščanski sanjasij je vse žrtvoval za Kristusa. On mu je pa tudi dal toliko duš, predno ga je k sebi poklical. Ni važna učenost ali visoki položaj v Cerkvi, važno je pristno in ponižno življenje po evangeliju.

Bog kliče na najrazličnejše načine, važna je popolna predanost Njemu. Če smo ponižno orodje v Njegovih rokah, sadovi ne bodo izostali. Tako se božje ljudstvo množi in postaja vse večje in popolnejše do prihoda Jezusa Kristusa.

NA MADAGASKAR IN V AFRIKO

L.L.C.M.

K O. STANKU ROZMANU SJ V MUMBWO IN V NARODNI PARK

Hvala Bogu, da sem tisto noč pred potovanjem v Mumbwo dobro spal. Zgodaj zjutraj – če se ne motim, se je šele svitalo – sem sedel v avto ob šoferja Stankota in odbrzela sva proti mestu. Že precej zunaj trgovskega središča je misijonar na križišču ustavil in prisedel je črni stavbenik, ki je včeraj izrabil priliko, da je obiskal svoje v Lusaki in je prišel s Stankom, potem pa odšel na svoj dom; zdaj naju je čakal na dogovorjenem mestu in smo odslej potovali v troje. Cesta je nova, asfaltirana, zgradili so jo Kitajci. Stanko je ves čas vozil s hitrostjo 110 km na uro, kajti prometa je bilo v zgodnji uri še zelo malo.

Nekako po dveh urah vožnje me je misijonar opozoril na belo cerkev brez zvonika, ki se je prikazala na vzpetini sto metrov pred nami, češ da je to nova cerkev v Nangomi, ki jo dograjujejo. Po stranski poti je zavil na desno proti griču, kjer smo ob podnožju izstopili.

Kraj spada že v župnijo Mumbwa. Tu se je že veliko število poganov spreobrnilo h krščanstvu, pa so bili brez cerkve, a imajo do župne cerkve v Mumbwi še kakih 50 km, zato so si zaželeli hišo božjo kje bliže. A kje dobiti sredstva za to? Pa je priskočil na pomoč hrvaški jezuit br. Jožef Dilber, ki rešuje razne misijonske gospodarske probleme na področju jezuitskega misijona v lusaški škofiji. Sam čast.lec sv. Jožefa, svojega patrona, se je obrnil na častilce istega svetnika v svoji domovini Hrvatski in jim priporočil, naj svetemu Jožefu v čast zgradijo v Nangomi cerkev. Rojaki so se lepo odzvali. Če sem prav razumel Stankovo pripovedovanje, je med drugim en sam mladi človek daroval kar 8.000 dolarjev v ta namen. Seveda so tudi domačini prispevali, kar so mogli. In so se leto dni pred mojim obiskom lotili dela na tem kraju, ki je kot nalašč za hišo božjo. Grič je skoraj gol in tako se cerkev vidi daleč naokrog. Leži na meji dveh skupin katoličanov Brankove župnije. Najprej je zrasla malo pod vrhom lepa hišica za katehista in njegovo družino, kakih 30 m stran pa kar dolga (kakih 25 m) cerkev, vsa bela na zunaj in svetla v notranjščini. Posvetil naj bi jo zadnjo nedeljo v oktobru lusaški škof. Vso gradnjo je vodil gradbenik, ki se je bil pripeljal z nama, brat Dilber je imel na skrbi financiranje in dobavo gradiva, naš Stanko pa je vse nadzoroval ter vzpodbujal vernike k sodelovanju. Ob vznožju griča smo videli kakih 6 delavcev, ki so pripravljali vse potrebno za gradnjo vhoda na cerkveno zemljišče. Ko sem malo slikal in filmal, sva se poslovila od gradbenika in drugih ter pohitela nazaj na glavno cesto. Tudi z druge strani se je cerkev na griču lepo videvala, ko sva se spuščala nazaj na prostrano dolino proti Mumbwi.

Čez pol ure sva bila na Stankovem misijonu. Mumbwa je srednje velik kraj z zidanimi hišami v središču. Nekaj sva vozila skozenj, potem sem pa na desni strani ceste zagledal cerkev in druga misijonska poslopja. Tu torej župnikuje naš Branko Rozman.

Zdaj je čas, da tega misijonarja malo bolj predstavim, čisto tako, kakor mi je na mojo prošnjo sam pripovedoval o svojem življenju.

Na kakih 30 m visoki vzpetini so v Nangomi, ki je v misijonu o. Stanka Rozmana, zgradili to lepo hišo božjo. Spodaj delavci pripravljajo vse potrebno za vhod na cerkveni prostor.

Levo o. Stanko Rozman, zraven stavbenik.

Rodil se je 7. marca 1942 v Koveru pri Tržiču (odkoder je bil tudi ljubljanski metropolit dr. Jože Pogačnik!) Gimnazijo je študiral v Tržiču in v Kranju. Po maturi je šel na Brezje in tam opravil spoved ter spovedniku povedal, da bi šel rad v kak samostan. Spovednik je bil škofijski duhovnik, pa ga je vprašal, v kateri red bi rad vstopil. In je Stanko brez kakega daljšega premišljevanja izjavil, da bi vstopil k jezuitom. Tedaj mu spovednik reče: „Potem pojdi v sosednjo spovednico, kjer spoveduje jezuit.“ To je bil p. Berden in sta se zmenila. Novicijat je delal leto dni v Zagrebu, nakar je moral za 16 mesecev k vojakom. Tam je bilo kar 36 bogoslovcev v vojaški službi, ki je nekatere v poklicu omajala, njega pa nasprotno utrdila. Sam si je organiziral osemdnevne duhovne vaje, ki jih je celo raztegnil na 13 dni. Zelo rad je molil rožni venec, kar mu je bilo v veliko oporo. Vzel je pač svoj poklic z vso resnostjo. Ko je prišel od vojakov nazaj, se je ravno slovenska jezuitska skupnost osamosvojila, in šel je v nadaljevanje svojega noviciata ne več v Zagreb, ampak v Maribor, kjer je bilo vsega skupaj kar 10 novincev, ne le klerikov, tudi bratov. V Zagreb se je vrnil na študij filozofije, kamor je prišel nekoč iz Zambije na obisk misijonar o. Radko Rudež, ki jim je govoril o svojem misijonu. Mladi gorečnik Stanko je bil sicer sanjal o kitajskih misijonih, a ker je bila Kitajska za prihod novih misijonarjev že zaprta, je prišla nad vse prav Zambija in je poprosil predstojnike, da ga pošljejo tja. Po končani filozofiji je odšel za tri mesece v Anglijo, da se je malo bolj seznanil z angleščino, ki je v Zambiji uradni jezik, od tam pa že odpotoval v Afriko, kjer je ostal dve leti in pol. V malem semenišču je poučeval 18 ur tedensko latinščino, zemljepis in telovadbo. Kajpada se je moral seznaniti tudi s kakim domačim jezikom in je v ta namen posečal zadevno šolo skozi tri mesece. Leta 1970 je odpotoval v Kanado, da bi tam študiral pred posvečenjem teologijo 4 leta. Ta čas je rad zahajal med slovenske družine v Torontu in okolici. Po mašniškem posvečenju in novi maši so ga za nekaj časa pridržali v domovini, kjer je dve leti pastiroval na župnji Brezje pri Mariboru, najprej kot kaplan, potem pa kot župnik. Nato ga je pot vodila na tretjo redovno probacijo v Washington, kjer se je zadržal pol leta. Dokončno se je odpravil v svoj misijonski delokrog Zambijo septembra 1977. Tam je najprej do božiča pomagal v Chelstonu v Lusaki, nakar so ga poslali v Mumbwo, kjer je pod vodstvom župnika Poljaka kaplanoval nekaj mesecev, 25. avgusta 1978 je pa postal župnik on sam. Področje njegove župnije je večje kot Slovenija. Na njem je raztresenih med katoličani 15 podružnic. Prebivalcev šteje to področje komaj 100.000, od katerih je 6.000 krščenih v katoliški Cerkvi, „practicira“ jih pa le kaka tretjina, ki se kolikor toliko udeležuje življenja s Cerkvijo. Poleg obiskovanja podružnic in dela v središču župnije patra Branka zaposluje še šola, ker na krajevni gimnaziji poučuje verouk devet ur tedensko. Kot rečeno, sem vse te podatke izvelkel iz misijonarja tedaj, pred dvema letoma, in jih tako zapisal. Zdaj, ko ta zapis objavljam, je seveda že marsikaj drugače, posebno v pogledu Rožmanovih sodelavcev.

Tedaj pa je imel župnik Rozman dva sodelavca, jezuita-duhovnika Iva Gerovca, ki se je poleg drugih duhovnih znanosti zelo spoznal tudi v mehaniki, in črni brat, zelo duhoven človek. Gerovac je bil leto dni mlajši od našega misijonarja, dočim je bil črni brat nekaj starejši, saj je imel tedaj 51 let. Na misijonu imajo postojanko tudi neke poljske sestre; tedaj sta bili tam dve Poljakinji in dve domačinki kot stalne moči in tri druge sestre prehodno.

Cerkev Kristusa Kralja v Mumbwi. Spodaj naš Stanko (v črni srajci) zraven črni sobrat laik in o. Ivo Gerovac, lirvaški jezuit. Oba sta bila tedaj sodelavca našega misijonarja.

Cerkev je posvečena Kristusu Kralju, približno enake arhitekture kot ona v Nangomi, z bogato izrezljano oltarno mizo, delo domačega umetnika iz Zaira. Pred cerkvijo je obsežen prostor, po katerem vodi do vhoda na cesto širok cementni pas. Misijonar me je opozoril, da ga je mogel napraviti s pomočjo, ki smo mu jo poslali iz Argentine. Kakih 200 m stran od cerkve je krajevna bolnišnica, v kateri deluje kot bolničar in apostol črni brat, na levo, gledano iz cerkve ven, je župnišče, malo, a prijetno grajeno poslopje (ki so ga pa zdaj precej povečali). Tedaj v tej misijonski hiši ni bilo toliko prostorov, da bi tudi meni v njej odločili prenočišče za tiste dni, pač pa me je Stanko popeljal kakih 50 m stran, kjer stoji nasproti cerkvi in župnišču podolgovata hiša, ki je v njej gospodinjska šola in pa prostori za sestanke katehumenov in župnijskih organizacij. V župnišču najbližjem koncu tega poslopja sta dve sobi za goste in eno teh sob so odmenili meni. Bila je skromno opremljena, a svetla in čista. Le na stenah in po kotih sem opazil več velikih pajkov, o katerih me je pa misijonar prepričal, da so kar prijazni in koristni, kajti love komarje, ki jih je v kraju veliko. Ko sem v sobi odložil svoje stvari, me je Stanko povedel še zadaj za župnišče, da mi je z žarečimi očmi razkazal obširni vrt, poln sadnega drevja in zelenjave ter cvetja. Pri vrtu je tudi velik kokošnjak, v katerem je imel tedaj kakih 100 kur, ene bolj za jed, druge pa jajčnice; vsak dan pridobe kakih 60 jaje, ki jih delno porabijo za lastno gospodinjstvo, delno pa za prodajo. Pokazal mi je tudi zajčnico, kjer je pa bilo takrat le bolj malo živalic. Vse to je organiziral naš misijonar. Škof namreč vsem misijonarjem priporoča, naj se pri svojem misijonskem delu čimprej in čim bolj ekonomsko osamosvoje, tudi s tem, da si ostvarijo umno gospodarstvo, saj zemlje jim ne manjka, in si tako zmanjšajo ali celo krijejo stroške vzdrževanja in delovanja. Telefona misijon nima. Kurijo pa kar z električnim tokom, ker je ta bolj poceni kot plin. Kuhar je prijazen črnc, ki kar dobro pripravi jedi, saj ima pa tudi mesovino kar pri hiši, še več pa povrtnine in sadja, tako da je gostom lahko postreči. Vrt obdelujeta dva najeta vrtnarja.

No, dobrote Rozmanovega gospodarjenja in gospodinjstva sem okusil že pri tem prvem kosilu. Potem sem pa, nekoliko utrujen od vožnje, doživetij in sonca, malo legel, da si naberem moči za popoldanski program. Ob pol štirih popoldne me je Stanko povabil s seboj, da mi pokaže okolico Mumbwe. Kakih 2 km ven iz mesta je sredi valovite ravnine zelo zaraščena goščava, o kateri mi je pravil, da so v njej stotisoč let stara bivališča praljudi, tako da je ta kraj med arheologi svetovno znan in ga celo najdeš zaznamovanega na gotovih zemljevidih. Zapeljal je po ozki gozdni poti v to goščavo. Tik ob poti je zrasla kakih 30 m visoka pečina z veliko votlino, ki vodi nekam globoko noter. Baje so se prvotni prebivalci v spopadih s sosedi skrivali v to votlino in se iz nje branili oziroma napadali. To vse so menda arheologi odkrili na podlagi ostankov, ki so jih našli v skalni votlini. To znamenitost v njegovi župniji mi je torej hotel Stanko pokazati.

Nazaj grede sva šla po drugi poti. Ustavila sva se pri skupini tipičnih okroglih primitivnih koč, kjer biva nekaj katoliških družin. Bili so vsi zunaj pred kočami. Zraven koč, ki je bila najbliže poti, po kateri sva se vozila, sem opazil neko napravo: mlin za meljenje koruze, z motorjem na bencinski pogon. Ljudje iz okolice, ki večinoma žive od koruznega pridelka, prinašajo

Že malo bolj napredna vas, kjer so ljudje katoličani. Naš Stanko v družbi z nekaterimi.

vreče koruze, ki jo tu zmeljejo. S tem se družina ali skupnost družin vzdržuje. Ustavila sva in izstopila. Mene z aparatom so kot tujca malo plašno gledali in mali nagci so se zatekli v dolga krila svojih mamic. S Stankom so bili pa kar zaupni in on se je prijazno spustil z njimi v razgovor ter jim razložil, kdo in od kod sem jaz, pa so me že bolj ljubeznivo gledali. Najstarejši možak je bil pa malo vinjen in je bil do misijonarja kar nasilno domač: roke mu je dal čez ramo in mu začel to in ono pripovedovati; Stanko se ga je komaj z vso ljubeznivostjo lepo otresel. Neka žena se je odtrgala od skupine in odšla v kočo, pa prišla nazaj s posodo, polno „kikirikija“, kakor je to imenoval misijonar, pa ni bilo nič drugega kot izluščeni takozvani ameriški lešniki. To je bil njihov dar nama, za katerega sva se oba lepo zahvalila, on z besedo, jaz pa s kretnjo. Še fotografiral sem prijazno črnsko skupino v tem tipičnem podeželskem okolju in odhitela sva naprej. Mudilo se nama je namreč domov za somaševanje ob običajni popoldanski službi božji v cerkvi Kristusa Kralja. Ko prideva tja, ni bilo okoli cerkve nikogar, pač pa precej ljudi v cerkvi, kajti ker naju ob določenem času ni bilo, je pristopil o. Ivo Gerovac in opravil sveto mašo, pri kateri so bile tri misijonarki. Midva sva počakala konec te maše, potem sva šla pa še midva somaševat. Maševala sva po slovensko iz molitvenika, ki sem ga nosil seboj, spremenljive dele je pa Rozman kar sproti prevajal v slovenščino iz svojega angleškega molitvenika, tako da sem tudi jaz imel kaj od tega. Sledila je večerja, za katero sta dve kuri dali življenje. Po večerji smo Rozman, Gerovac in jaz še vrgli tarok in zraven kramljali, nato sem se pa podal v gostinsko sobo k počitku. Zunaj je bilo vroče, znotraj še bolj; upajoč na nočni hlad, sem skušal odpreti okno, a ga nisem znal. Pa sem kljub temu lepo zaspal.

Drugo jutro smo vsi zgodaj zjutraj vstali. Ob šestih sva z misijonarjem maševala in pri maši je bil tudi črni brat. Po zajtrku smo takoj odpotovali. Na področju svoje obsežne župnije ima naš misijonar tudi del Narodnega parka, kjer divje živali doživljajo v vsej svobodi in v prosti naravi prav tako življenje, kot so ga živeli njih davni predniki, s to izjemo, da so te v davnih časih v njih miru motili primitivni lovci, zdaj pa sedanjim zmoti njih mir brnenje avtomobila obiskovalcev Narodnega parka; „safari“ je menda strogo prepovedan, ker je oblast zaskrbljena za ohranitev vseh vrst živali, ki so se še ohranile. Te divje živali smo takole v prosti naravi zaželeli srečati tudi mi. Sta me pa sopotnika kar takoj opozorila, da ne bomo doživeli toliko kot bi, če bi šli bolj zgodaj na pot. Kajti nekatere živali se umaknejo v svoje brloge ali v goščo, ko pritisne sonce in ko so si v jutranjem svitu že potolažile glad; naletiš pa nanje tudi, ko se že večeri. Mi smo pa že podnevi šele odšli od doma na več kot 100 km dolgo pot do Narodnega parka. Pa še to bi se nam kmalu ponesrečilo. Ko pridemo z avtom na rob mesta, vidimo, da je vojaštvo zaprlo cesto. Vozila niso smela naprej. Kaj se je zgodilo? Bajje je neznanec zastrupil vodo mestnega zbiralnika, tako da so vse ribe v njem poginile. Po vsem mestu zato zdaj ni vode, ker so vodo zaprli in vso izpustili, da je iztekla, in zbiralnik čistijo, pri izhodih iz mesta pa iščejo, če bi kje hotel ubežati zločinec. No, ko je vojak z naperjeno puško v roki zagledal v vozilu dva belca in zaslutil, da sva misijonarja, je puško povesel in Stanku na tihem dejal, naj skušamo najti kak drug izhod iz mesta in iti naprej. Lepo smo se mu zahvalili in Rozman je zapeljal nazaj in kmalu našel prašno pot ter po njej pognal vozilo, pa smo čez nekaj časa spet bili na asfaltirani glavni cesti ter hiteli naprej.

Po kakih 100 km vožnje pridemo do pregraje na cesti in čuvajnice ob njej. Rožman je razložil, da se tu začne Narodni park, ki je pod državno upravo. Čuvaj-vojak je zapisal številko našega avtomobila in nas spustil naprej. Prva „divja žival“, ki smo jo srečali in se tudi celo z njo borili, je bila muha tse tse. Kakor hitro smo malo odprli okence vozila, se je že prikradla ena ali druga in nas nadlegovala. Misijonarja sta imela s seboj „bojno orožje“ in sta s strupenimi hlapi iz sprita zasledovala okrog nas in po vozilu spretlavajoče se muhe. Na drugih potovanjih po Zambiji sem nekajkrat doživel, da so zlasti na križiščih nameščene kontrolne postaje sanitetnega značaja. Vsako vozilo ustavijo in ga znotraj in zunaj s spritom „desinficirajo“ s hlapi, ki so za te vrste muh smrtni; s tem upajo preprečiti, da se muhe ne prenašajo po vsej deželi.

Že smo ob cesti v gošči videvali manjšo divjad, ki se je ob brnenju našega vozila plašila in drvela na vse strani. To so bile pred vsem gazele, neke vrste divji prašiči s štirioglato glavo in drugo. Pridemo do dolgega mostu, ki pelje čez široko reko Kafue. Tam nas zaustavijo vojaki, ki stražijo most. Po pregledu nas takoj spustijo preko mostu. Sredi mosta je proti nebu naperjen protiletalski top. To so kraji, kjer so še pred kratkim gospodarili „guerilci“ v času stalnih napetosti med Zambijo in Rodezijo. Še malo z avtomobilom naprej in Stanko je na križišču cest zapeljal na stranpot proti levi. To je bila krožna pot, ki se vije po področju, kjer se mude divje živali. Če sem pričakoval, da so v Narodnih parkih živali kar skupaj, kot v živalskih vrtovih po mestih, sem se pač motil. Narodni parki so razsežna področja, na stotine kvadratnih kilometrov obsegajoča, živali se po njih porazgube in jih

je tik ob poti le slučajno srečati, zlasti pa jih ni na spregled čez dan. Vendar smo ob večurnem kroženju po tej poti le marsikaj doživeli: zelo pogosto smo presenetili gazele in antilope, fazane in drugo drobnjad, bolj redko zebre, ki jih je bilo vedno po več skupaj, prav tako povodne konje domala ob vsaki vodi, dočim smo za slone vedeli le po njih sledovih, odpadkih kot kaka nogometna žoga. A Rozman nas je zagotavljal, da bomo tudi slonov dosti videli, še celo leve bomo doživeli... Ugotovil sem, da je imel črni brat od vseh nas treh oko najbolj vajeno razpoznavanja živali v naravi. Vse imajo namreč varovalno barvo in se težko ločijo od okolice, zlasti če so pri miru; prav on je vedno prvi zagledal divjad in naju opozoril nanjo.

Pot nas je privedla spet do široke reke Kafue in Stanko je rekel, da se bomo vkricali na kak čoln in se prepeljali na polotok, ki sega v reko; tam da je restavracija in se bomo malo okrepčali, kajti bilo je že čez poldne. Morda nas je restavrant že od daleč zagledal, da smo se pripeljali z avtom, vsekakor je pribrzel z motornim čolnom in nas povabil vanj. Bil je Indijec inteligentnega obraza, upravnik restavracije. Po nekaj minutah vožnje smo pristali na obrežju polotoka in se po nekaj korakih povzpeli na urejeni restavracijski prostor, ki so ga krasile črnske maske, da bi se jih človek kar ustrašil. Mi smo bili edini gostje. Knjigovodja tega gostinskega podjetja je črnc, katoličan, s katerim se je Stanko spustil v dolg razgovor. Mož je namreč vodja tamkajšnjih katoličanov in Stanko je doslej bil že dvakrat med njimi za sveto mašo. ... Zanimiva je zgodba, kako je ta vplivni, nad vse simpatični črnc prišel do globljega verskega življenja in apostolskega delovanja. Ko smo se vozili še po asfaltirani cesti proti Narodnemu parku, sem bil pozoren na avtomobil, ki je ležal, zgoren in preobrnjen ob cesti. V tem avtu je ta katoličan vozil kar sedem ljudi. Zgodila se je nesreča, a glej, niti eden od potnikov ni izgubil življenja, celo nepoškodovani so ostali, ker so se mogli pravočasno izmotati iz vozila, preden jih bi plamen zajel. Dogodek je tako pretresel katoličana, da je začel živo verovati v božjo dobroto in previdnost in se je odločil, da bo sodeloval s služabnikom božjim pri širjenju vere. Tako ima zdaj naš misijonar v tem kraju učinkovitega in požrtvovalnega verskega voditelja. Katoličani sicer še nimajo svoje kapele, a nedeljo za nedeljo se zbirajo in ta voditelj vodi liturgijo božje besede in razne molitve ter nabožno petje, saj misijonar le redkokdaj more priti v tako oddaljen in odročen kraj, da bi jim maševal in delil zakramente.

Stanko je naročil kosilo, ki so nam kar lepo z njim postregli, in je bilo čisto užitno, celo dobro. Ko že končavamo z jedjo, nas črni brat opozori, da se tam daleč na drugi strani reke nekaj črnega premika. Dobro sem moral pogledati in s pomočjo daljnogleda v filmski kameri ugotovil, da se reki bližata dva velika slona. Žal je bilo tam na oni strani reke veliko drevja in visokega grmičevja, pa se s prostim očesom slona nista dobro razločila med zelenjem. A upravnik restavracije se je ponudil, da nas nemudoma prepelje z motornim čolnom na ono stran reke, da slone od bliže doživimo. Hitro sem pograbil filmsko kamero in tudi jaz zlezal v čoln. Kar naenkrat smo bili ob drugem bregu. Če bi mogel v čolnu stati, bi mogel obe mogočni živali lepo filmati, a čoln se je majal, jaz, v nogah negotov, sem se bal, da bi z aparatom vred štrbunknil v vodo, zato sem mogel filmati le sede, kar je bilo pa prenizko, da bi mogel dobiti v lečo celotno sliko dveh slonov, ki sta se kretala ob

reki. Prav tedaj se je pa tudi kake tri metre stran od našega čolna, ki je krožil ob obali, spustila v morje družina povodnih konj, pa sem skušal vsaj ta prizor ujeti v aparat. Slona sta se pa očitno že napila vode in sta počasi odlomastila med drevjem proti notranjosti. Mi smo se vrnili po reki nazaj na nasprotni breg.

Ko je misijonar vse lepo plačal in smo se poslovili od prijaznih ljudi ter nas je Indijec spet odpeljal s čolnom k avtu na bregu, smo se peljali nazaj h križišču. Jaz sem vedno napenjal oči, da bi še kaj zanimivega opazil in ujel na filmski trak. A je bilo živadi vedno manj, ker je bilo sonce najhujše. Na križišču, ko se nam je ponujala spet asfaltirana cesta, pa nismo ubrali poti nazaj, ampak smo šli po gozdni poti v drugo smer, še vedno po Narodnem parku, saj je Stanko hotel izrabiti tudi celo popoldne, da bi še kaj več doživel. Zagotavljal nas je, da bomo zdaj res naleteli tudi na leve, češ da so jih drugi ljudje prav na tem koncu srečavali, kot mu je pravil kristjan v restavraciji. Zazdelo se mi je, da je na tej strani Narodnega parka res več živali, kajti vedno spet smo kaj zapazili, največ seveda antilop, gazel in podobne drobnarije, a tudi slone smo videli, kako so lomastili med drevjem. Pripelje mo na obširnejšo planjavo, ki je bila skoraj brez drevja. Kar naenkrat brat tiho opozori: Levi! In res, skoraj tik ob poti, komaj 20 m vstran zagledamo skupino levinj z mladiči; če se prav spomnim, jih je bilo kakih deset ali več. Čisto nič se nas niso ustrašili, kot druge živali, in jaz sem hitro nastavil filmski aparat in slikal bližajočo se levinjo, a film se je takoj iztekkel, na mojo veliko žalost. Hotel sem pograbit fotografski aparat, da bi vsaj fotografijo dobil, a tedaj smo zagledali, kako nam levinja z vedno hitrejšimi koraki stopa naproti z grozečimi očmi, in Stanko se je, ne bodi len, z avtom hitro oddaljil v drugo smer. Levinja družina se je počasi odmaknila in mi smo mogli nadaljevati pot. Čudno se nam je zdelo, da so bile levinje same z mladimi. A ko smo prišli nekaj sto metrov naprej, smo zagledali kakih 50 m stran od nas leva z ogromno glavo in grivo, kako se je počasi prestopal vzporedno z našo potjo, od časa do časa obrnil glavo k nam in pogledal v nas, a se prav nič ustrašil, ampak lepo naprej dostojanstveno stopal in počasi izginil v grmovju.

No, tako sem tudi leve v divjini doživel. Šli smo naprej in prišli do nekega naselja, bolj rečeno skupine koč, ki so bile očitno namenjene turistom ali pa je bila to kaka varnostna postojanka. Opazil sem pa, da je tistih nekaj ljudi imelo na razpolago prodajo pijač. Stanko nas je povabil, da smo izstopili in šli v prijazni gozdič ob reki, ki je morala biti kak pritok veletoka Kafue, a je bila na tistem kraju prava brzica, ker je bilo v njej polno skalovja, preko katerega so z značilnim šumom drvele hitre vode. Res, krasen prostor za odpočitek v hladni senci in ob prijazni vodici! Nad glavo je bilo v drevju polno glasnega življenja. Že po poti sem tu in tam zvedavo gledal v nebo, hoteč videti letalo, ki je šumelo, kot da bi se spuščalo na kako bližnje letališče, a so me opozorili, da je ta močni šum od neke vrste žuželk v drevesnih krošnjah... Tudi tu ob reki so mi tisoči živalic torej peli to svojo, še nikdar slišano pesem. Črni brat je prinesel iz avtomobila steklenice piva, ki smo ga najprej hladili v vodnih tolmunčkih ob nas, potem smo si pa z njim pogasili žejo, zraven pa prigrizovali sandviče, ki jih je tudi skrbni Stanko vzel seboj. Tam bi ob šumeči vodi, polni življenja, in ob odgovarjanju

Z misijonarjem o. Stankom Rozmanom in črnim bratom ob reki v Narodnem parku v Zambiji.

v drevesnih krošnjah človek še dolgo sedel, a mudilo se nam je in smo morali nazaj po isti poti. Ko smo prišli do kraja, kjer smo se preje srečali z levi, le-teh nismo več videli tu blizu, pač pa so se pomikali kakih 300 m. stran ob robu gozda, lepo po vrsti, najprej lev s košato glavo, potem ostala čreda. Strateško previdno so se pomikali proti še bolj oddaljeni veliki skupini gazel in bufalov, ki so se mirno pasli, nič hudega sluteč. Levi so šli pač iskat kaj za večerjo... To bi bilo doživetje: videti napad levov na svoje žrtve! Kake pol ure smo le čakali, a levi so se preveč previdno bližali; ko so se skrili v grmovje, smo se naveličali čakati in odhiteli naprej. Začel se je že delati mrak, a pot je bila še dolga pred nami. Zadovoljni smo bili, da smo vsaj nekaj divjine doživeli v Narodnem parku, čeprav smo se vanj spustili prepozno. Na poti nazaj nas je črno vojaštvo spet ustavilo na nekem kontrolnem križišču. Stanko jim je poklonil tri velike papaje, ki jih mi nismo pospravili (papaja je buči podoben sladkobni drevesni sadež, zelo zdrav za prevabo), in ko so vojaki videli, da ne vozimo nobene pobite divjačine s seboj, so se nam veselo zahvalili in nas spustili naprej. Pot v temi je bila kar kratka, kajti ona dva sta molila rožni venec naglas po angleško, jaz pa zraven po slovensko zase; na koncu sva s Stankom zapela najprej vrsto Marijinih, potem pa še nekaj fantovskih pesmi. Ves čas je spet vozil Stanko sam in tisti dan prevozil pač nad 400 km.

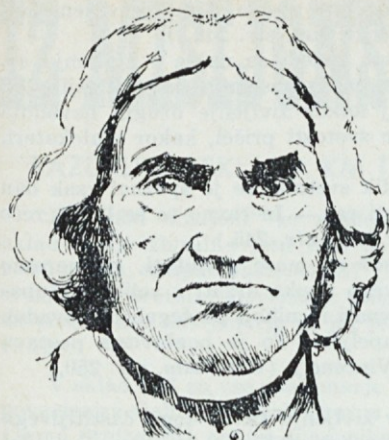
Ob 19.30 smo bili že doma. Ivo Gerovac nas je sprejel z novico, da je imel br. Dilber avtomobilsko nesrečo s svojim velikim kamionom za prevažanje gradbenega materiala in poljskih pridelkov. Ko je spet vozil tovor po asfaltirani cesti, se je na lepem ob poti splašila čreda govedi in ena žival se

s celim telesom zabila v avtomobilov radiator ter ga seveda temeljito pokvarila. Kaj je bilo kravi, nisem vprašal, na avtomobilu sem pa naslednje jutro v novicijatu zaznal precejšnjo ukvaro na motorju, dasi se je o. Gerovac sam in s pomočjo mehanika celo popoldne trudil, da se je stvar popravila in se je moglo vozilo vrniti. Nesreča se je zgodila na poti iz Nangome v Mumbwo. Ko smo to slabo vest prebavili, smo se spravili k večerji, zaigrali še nekaj partij taroka, a smo se utrujeni kar kmalu podali spat vsak v svoj konec.

Drugo jutro, 2. oktobra sem vstal malo po peti uri. S Stankom sva maševala v cerkvi po slovensko oziroma angleško ob sedmi uri. Pri maši je bilo sedem misijonark. Po maši sem s Stankovo pomočjo pozdravil te sestre v njihovem samostanu malo za dolgim poslopjem, kjer sem imel sobo, in tedaj mi je bilo povedano, da bo šla z nama, ko me bo Stanko še popoldne odpeljal nazaj v Lusako, tudi ena od njih, kakih 45 let stara Poljakinja, bolničarka. Ta sestra je dolga leta delovala v Katondwe, v najbolj vroči dolini Zambije, kjer sta delovala p. Rudež in p. Tomažin in kamor moram jaz še iti, pa je ta sestra od muh tse tse dvakrat dobila spalno bolezen, ki jo je obakrat tako zdelala, da so ji zdravniki odsvetovali, še naprej delati v tistem nevarnem kraju. Predstojniki so jo določili za misijon v Mumbwi, kjer bi mogla v državni bolnišnici lepo uporabljati svoje bolničarsko znanje in tudi dati duška svoji apostolski gorečnosti. A mora iti najprej v Lusako, da uredi razne papirje z oblastmi, tako je uporabila priliko, da je šla z nama.

Po pozdravu sester je Stanko najprej odpeljal avto k mehaniku, ker je bilo treba nekaj popraviti. Med tem je o. Ivo Gerovac z drugim vozilom odpeljal k novi cerkvi v Nangome devet žensk, da bodo tam brezplačno delale pri čiščenju in drugem. Stanko se je s popravljenim avtomobilom vrnil šele okrog devetih, in ko se je ravno pripravljal za novo pot z menoj v Lusako, prideta dva visokorasla Rodezijca, od katerih eden je bil voditelj ene od skupnosti katoličanov v Mumbwi. Že 20 let je bil kot emigrant v Zambiji in lepo pomagal pri župniji. Zdaj si želi iti domov, ker je vojna končana, pa potrebuje misijonarjevo priporočilo za svetne in cerkvene oblasti. Misijonar se je z veseljem spravil k pisalnemu stroju in mu tako priporočilo napisal. Mimogrede mi je Stanko pripovedoval, da so Rodezijci veliko bolj sposobni za delo od Zambijcev, zato so izseljenci v Zambiji kar lepo uspevali, a domovina ga zdaj kliče nazaj. Ali je ta usposobljenost črnih Rodezijcev posledica njih sožitja z belimi, ki so tamkaj dolga leta vladali...?

Prišel je čas, da se poslovim od Mumbwe. Šla sva poklicat sestro, pozdravim Kristusa Kralja v cerkvi, stisnem roko črnemu bratu, naročim pozdrave za ljubeznivega Gerovca, pa odhitimo iz Mumbwe po lepi cesti proti glavnemu mestu. Po poti smo s sestro, ki je sedela sama zadaj, le malo govorili, ker se je ona zatopila v svoje molitve in branje nekih zapiskov. Midva s Stankom sva pa kramljala, veliko tudi o misijonu, ki sem ga pravkar obiskal. Prišedši v Lusako, sva najprej peljala sestro v samostan sosester, nato pa se podala naprej v bližnji Matero, kjer naju je župnik s kuharjem prijazno sprejel. Malo se pokrepčava in urediva, nato pa naprej v Chelston. Tam nama pride naproti ves zdrav p. Tomažin, ki je med tem očitno prebolel napad gripe, bolje rečeno, prepustil ga je p. Mujdrici, ki je namesto njega zbolel... Iz Chelstona me je Stanko zapeljal v novicijat, kjer sem se jaz brez kosila zleknil na posteljo, kajti tudi jaz sem se malo prehladil, a na črevesju, pa se mi je zdelo najboljše zdravilo počitek in sladki sen. (Sledi.)

BARAGO NA OLTAR!

BARAGA O SV. VINCENCIJU

(Ob štiristoletnici Vincencijevega rojstva: r. 24. aprila 1581.)

Objavlja dr. Filip Žakelj.

Enajsta jablana: POPOLNOST

Še na dveh jablanah bomo z Baragom nabirali zlata jabolka krščanskih kreposti. Na enajsti jablani bomo natrgali z Baragom nekaj zlatih jabolk o krščanski popolnosti, kakor jo sv. Vincencij Pavelski uči z besedo in zgledom.

„Za popolnost je ena sama reč potrebna, to je: **božjo voljo dopolnovati**. Zakaj po besedah našega Gospoda Jezusa Kristusa naj tisti, ki hoče biti popoln, sam sebe zatajuje, naj nosi svoj križ in naj hudi za njim. Ali kdo se bolj zatajuje, kdo bolj nosi svoj križ in kdo bolj hodi za Jezusom kakor tisti, ki si prizadeva nikoli ne storiti svoje lastne volje, ampak le božjo voljo? Poglejte tedaj, kako malo je treba, da postanemo sveti! Drugega ne, kakor da se navadimo vselej le to hoteti, kar Bog hoče.“ — Tako uči sv. Vincencij. (Friderik Baraga, Zlate jabelka, 3. natis, Ljubljana 1856, str. 232/3.)

Baraga navaja kot primer kralja Davida: O kralju Davidu je Gospod sam spričeval, da je bil mož po božjem srcu. In zakaj je bil Bogu tako všeč? Zato, ko je zmerom dopolnoval božjo voljo (Apd 13, 22). (Prav tam, str. 233.)

Takoj nato pa Baraga trdi, da je bil tak tudi sv. Vincencij: V tem se je posebno pokazala tudi velika popolnost sv. Vincencija, ker si je tako prizadeval zmerom ravnati le po božji volji. Božja volja je bila tista velika postava, po kateri je ravnal vse svoje misli, želje, namene, sklepe in dejanja in je vse drugo, postavim: dobiček, čast, veselje, z nogami poteptal, kadar je bilo količkaj božji volji nasproti. (Prav tam, str. 233.)

Baraga je veliko dal na nauk in zgled sv. Terezije Jezusove, cerkvene učiteljice. Tako npr. beremo v knjigi Zlate jabelka, kako ona govori o popolnosti:

„Ne smemo gledati preveč na velike darove, katere Bog daje kaki duši, ampak na to, kdo bolj živi v čednosti in kdo služi Bogu z večjim zatajevanjem

samega sebe, z večjo ponižnostjo in z bolj čisto vestjo. Kdor je v tem bolj popoln, je bolj svet“, pravi sv. Terezija. (Prav tam, str. 240.)

Baraga pa kar nadaljuje: Potrjenje teh besedi se najde v življenju sv. Vincencija. V njegovem življenju je videti malo posebnih darov božjih. Po zunanjem je bilo njegovo življenje skoraj kakor življenje drugih navadnih ljudi. Ali vendar je do tako visoke stopnje svetosti prišel, kakor malokateri. (Prav tam, str. 240/1.)

Dasiravno je sv. Vincencij bil tako velik svetnik, se je spoznal vsak dan slabšega in si je vedno prizadeval poboljšati se. — In ravno to se lahko reče tudi o vseh drugih svetnikih božjih. (Prav tam, str. 245.)

„Ker je gotovo, da nas nauk Kristusov ne more goljufati, se moramo tedaj, da bomo hodili po varni poti, njegovega nauka držati z velikim zaupanjem in moramo trdno skleniti po njem ravnati in nikoli po šegah in navadah tega sveta, katere so vse goljufive in zapeljive. To je poglobitna postava vse krščanske popolnosti.“ Tako pravi sv. Vincencij. (Prav tam, str. 250.)

Konča pa Baraga s tole trditvijo:

To je bila zares poglobitna postava v življenju ravno tega častitljivega svetnika, po kateri je ravnal vse svoje dejanje in nehanje; in v tem je našel svojo največjo tolažbo in mir in vse svoje veselje. Kadar se je mogel v kakem opravilu opreti na kako besedo svetega pisma, je bil potem tako trden in stannoviten, da ga ni nobena reč mogla odvrniti ali zadržati od tega opravila: ne njegov lastni dobiček ne njegova lastna previdnost in pamet in tudi ne strah pred ljudmi ali želja biti ljudem všeč. (Prav tam, str. 250/1.)

(Sledi.)

SPET NOVA ŠTEVILKA BARAGOVEGA VESTNIKA

„Baragov vestnik“, ki ga v Argentini izdaja Južnoameriška Baragova Zveza (JABZ), je edino slovensko glasilo o za vse Slovence važni zadevi Baragove beatifikacije. Urejuje ga dr. Filip Žakelj, predsednik in glavni delavec JABZ, med slovenskimi izseljenci v Argentini gotovo najbolj zaslužni pospeševatelj Baragove zadeve.

Zadnja leta je značilnost „Baragovega vestnika“, da časovno urejeno objavlja vse, kar se v slovenskem tisku poroča o Baragu in zadevi njegove proglasitve blaženim. Tako postaja list vedno bolj dragocena kronika vsega slovenskega prizadevanja za dosogo tega cilja.

Branje lista ni le zanimivo, ampak tudi duhovno baragijansko nadvse plodno. Ko človek bere, kaj vse vedo o Baragu, njegovem svetniškem življenju in delovanju povedati najrazličnejši govorniki in pisci, od najpreprostejših častilcev do pisateljev in pesnikov, pa slovenskih in tujih cerkvenih dostojanstvenikov, se mimogrede navzame Baragovega božjega duha, dobi vedno več vere v njegovo priprošnjo k Bogu, začenja zaupati v njegovo pomoč.

Tako je „Baragov vestnik“ z objavljanjem vsega tega prekoristno branje vsakemu Slovincu, posebno pa vsem, ki streme za krščansko popolnostjo, ki se v Baragovi osebnosti tako lepo izraža, zlasti tudi v misijonskem delovanju.

List se tiska v 4.000 izvodih, in če gredo vsi med ljudi, ga bere vsaj kakih 20.000 ljudi. Tako je „Baragov vestnik“ krepka injekcija v duhovno življenje slovenske izseljenske in zamejske skupnosti, posebno še za zavzetost k Baragovi beatifikaciji.

IZ MISIJSKEGA ZALEDJA

RAZDELITEV SKLADA KM 1981 ZA VSE NAŠE MISIJONARJE

„Katoliški misijoni“ so razdelili iz misijonskih darov, ki so se v njih sklad za vse zbirali v letu 1981 po reznih središčih slovenskega misijonskega sodelovanja, skupno vsoto 41.637 USA dolarjev. Tu niso vštet štjevilni darovi, ki so jih dobrotniki slovenskih misijonarjev pošiljali „Katoliškim misijonom“ za posamezne misijonarje in jih je list le-tem sproti odpošiljal po volji darovalcev.

V sklad KM za vse misijonarje prispevajo v Evropi rojaki v Angliji potom poverjenice Gabrijele Rehberger, v Franciji potom s Cecilije Prebil, v Nemčiji (samo Stuttgart) potom duhovnika Cirila Turka, v Avstriji potom slovenskega Dušnopastirskega urada s Katoliško mladino v Celovcu, v Italiji potom Marijine družbe v Gorici (prelat dr. Kazimir Humar) in v Trstu potom Marijine družbe na Via Risorta 3 (dr. Jože Prešeren in Dora Kosovel).

V Avstraliji zbirajo v ta sklad kot poverjenice slovenske frančiškanke Brezmadežne v Kewu (s. Silvestra Ifko).

V Venezueli pošilja stalno darove nad vse delavni poverjenik Ciril Bartol.

V Argentini prinašajo misijonske darove v Slovensko Dušnopastirsko pisarno (Zdenka Gornik) in pošiljajo „Katoliškim misijonom“, največ pa rojaki darujejo za slovenske misijonarje ob vsakoletni misijonski veletomboli zanje.

Poleg tega se oglašajo z darovi naravnost „Katoliškim misijonom“ dobrotniki slovenskih misijonarjev iz vsega sveta.

Ni pa ta sklad KM za vse slovenske misijonarje edini, ki zanje zbira in jim pošilja. In tudi posamezna središča zbiranja, ki sicer pošiljajo v sklad KM, ne pošiljajo vsega temu skladu, ampak veliko nabranega sama razdele misijonarjem zlasti ob njih obiskih.

Nad 20.000 dolarjev zbere in razdeli vsako leto v Združenih državah Severne Amerike delujoča takoznana Misijonska znamkarska akcija. V Združenih državah tudi list „Ave Marija“ stalno zbira tudi darove za slovenske misijonarje in misijonarke ter jim pošilja pomoč, zlasti frančiškanskim. Kakih 10.000 dolarjev zbere in razdeli sam misijonarjem misijonski krožek pri župniji Marije Pomagaj v Torontu.

Marijina družba v Rojanu v Trstu tudi mimo sklada KM veliko nabere in razdeli zlasti nekaterim slovenskim misijonarjem, tako v denarju kot v blagu, ko jim pošilja pakete.

Marijina družba v Gorici, ki sicer veliko nabranega odpošlje v sklad KM, vendar razdeli lepe vsote sama naravnost misijonarjem, ki pridejo na obisk. Prav tako slovenski Dušnopastirski urad v Celovcu misijonske darove, ki jih zberejo med koroškimi rojaki, direktno sam uporabi v pomoč slovenskim misi-

jornajem, dočim odda v razdelitev potom sklada KM vse, kar mu avstrijska centrala Katoliške mladine odstopi v ta namen iz akcije Treh Kraljev po slovenskih farah.

Vsekakor morajo biti slovenski misijonarji veseli, ko vidijo, da nanje mislijo in zanje darujejo ne le rojaki v matični domovini, ampak tudi rojaki v zamejstvu in izseljenstvu, skratka ves verni slovenski narod, kjer koli po svetu je raztresen. To jim je ne le v lepo gmotno, ampak še bolj v veliko moralno oporo.

Res je pa, da imajo za to pomoč slovenskim misijonarjem, zlasti v zamejstvu in izseljenstvu predvsem smisel, srce in odprte roke rojaki, ki za naše misijonarje vedo in njih misijonsko življenje in delo poznajo, kar jim zlasti predočujejo „Katoliški misijoni“ in v Severni Ameriki tedensko zaglavje „Misijonska srečanja in pomenki“ v Ameriški domovini, ki jih objavlja Karel Wolbang CM. Da, tudi vsi drugi slovenski katoliški listi od časa do časa prinese kako poročilo ali pismo iz delovanja tega ali onega misijonarja. Vendar stalno in celotno in o vseh poročajo pred vsem „Katoliški misijoni“. Zato bi bilo silno zaželeno, tudi v interesu sodelovanja s slovenskimi misijonarji, da „Katoliški misijoni“, ki bodo drugo leto obhajali 60-letnico svojega obstoja in 35 letnico v izseljenstvu ter istočasno tudi jubilej svojega dela za slovenske misijonarje, obstoje še dolgo vrsto let in še bolj številno prihajajo med slovenske družine vsaj po zamejstvu in izseljenstvu, če že ne morejo prihajati domov. Vsem misijonarjem in misijonskim prijateljem zato tudi pod vidikom misijonske pomoči priporočamo v molitev ta naš list, zlasti da bi se naročniki ne le ohranjevali, ampak še pomnoževali!

Zgoraj navedena vsota 41.637 USA dolarjev iz sklada KM za vse slovenske misijonarje se je razdelila, kot je razvidno iz naslednjih podatkov:

Duhovnikom - misijonarjem je bilo oddano: Bajec Ivan 750 dolarjev, Bajec Pavel 650, Benko Ernest 500, Bernik Pavel 700, Bratina Franc 500, Buh France 700, Čuk Emil 600, Cukale Jože 1.000, Delčnjak Hugo 600, Drevenšek Miha 600, Gajšer Rok 600, Grošelj Jože 600, Horvat Avgust 600, Kadunc Milan 600, Kladnik Albin 500, Ketiš Evgen 500, Kos Vladimir 800, Kosmač Janko 600, Mlakar Janez 600, Mlinarič Jože 600, Mujdrica Janez 600, Opeka Peter 1.550, Pačnik Tone 600, Pavlin Stanko 765, Puhan Janez 1.000, Rink Alojzij 500, Rozman Stanko 600, Rebol Franc 620, Rudež Radko 600, Slabe Janko 1000, štanta Ivan 500, Štolcer Kristjan 600, Sušnik Rado 600, Tomažin Lovro 1500, Tružnjak Mirko 450 USA dolarjev.

Gledano po pripadnosti je bilo šestim škofijskim duhovnikom oddano 4.200 dolarjev, osmim jezuitom 6.300 dolarjev, šestim lazaristom 4.950 dol., štirim salezijancem 2.665 d., trem frančiškanom 1.700 d., dvema minoritoma 1.100 d., dvema kombijancema 1.000 in štirim iz raznih družb 2.170 dolarjev.

Vsega skupaj se je 35 duhovnikom oddalo 24.085 dolarjev.

Redovnim bratom se je poslalo takole: Burja Štefan je dobil 400 dolarjev, Kešpret Ivan 460, Kramar Joško 400, Kravos Zdravko 400, Kerševan Marcel 400, Poznič Valentin 330, Rovtar Jože 400, Vidmar Leopold 400 in Zabret Ludvik 1.000 dolarjev.

Po pripadnosti družb so torej štirje salezijanci prejeli 2.260 dolarjev, dva jezuita 800 dol. in ostali trije skupaj 1.130 dolarjev. Vsega skupaj je devet misijonarjev redovnih bratov prejelo 4.190 dolarjev.

Misijonarke - redovnice so prejele tele vsote: Brilej Rozalija 300 dolarjev, Fras Emanuela 300, Gerkman Vida 300, Hočevnar Deodata 520, Jurkovič Bernarda 300, Kajnc Magdalena 300, Karničnik Mojca 300, Kavčič Bogdana 1300, Medvešček Terezija 300, Miklavčič Anica 442, Mrhar Marjeta 500, Novak Frančiška 500, Novak Vincencija 400, Pavlič Terezija 300, Pirc Ksaverija 400, Pavlič Marija 300, Pogorelc Elizabeta 400, Potočnik Amanda 300, Resnik Konradina 300, Starman Anica 800, Sever Štefanija 300, Škerlj Zora 900, Šteh Alojzija 300, Šteh Benigna 300, Rode Cecilija 300, Zalaznik Mirijam 300, Žužek Janja 300, Žužek Terezija 400 dolarjev.

Po pripadnosti družbam so dobile: Usmiljenke, ki jih je sedem, 3.300 dolarjev, štiri uršulinke 2.320 dol., štiri frančiškanke Brezmadežne 1.700 d., štiri oblatinje sv. Fr. Sal. 1.400, dve medicinski sestri 700 d., ostalih sedem, različnim družbam pripadajočih, je dobilo skupaj 2.242 dolarjev. Vsega skupaj je 28 misijonark-redovnic prejelo 11.662 dolarjev.

Misijonarji laiki so prejeli pomoč takole: Erjavec Janko 300 dolarjev, dr. Janež Janez 500, Mlakar Kristina 300, Rous Barbara 300 in Vilfan Marko 300 dolarjev. Skupno so trije moški prejeli 1.100 dolarjev, dve ženski pa 600 dolarjev. Vsi skupaj 1.700 dolarjev.

Povzetek: 35 misijonarjev duhovnikov je prejelo skupaj 24.085 dolarjev.

9 bratov misijonarjev	„	„	4.190	„
28 misijonark redovnic	„	„	11.662	„
5 misijonarjev laikov	„	„	1.700	„

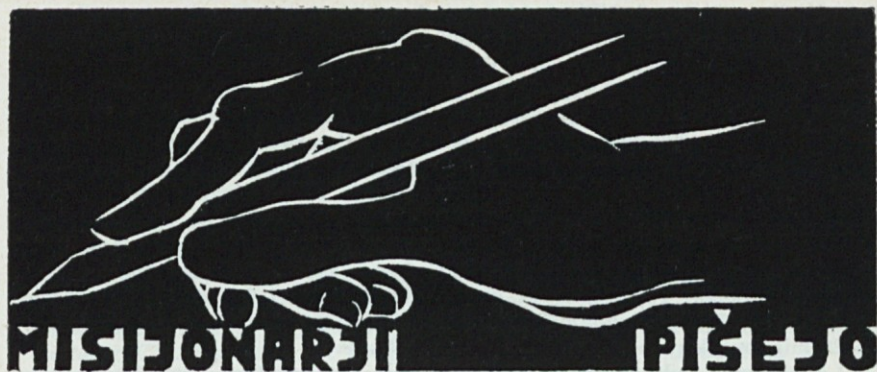
77 misijonarjev je prejelo skupaj 41.637 dolarjev.

Da se ni razdelilo vsem enako, zato so bili vedno upravičeni razlogi. Pred vsem smo v glavnem dali duhovnikom nekaj več, ker ti nosijo navadno večjo odgovornost in skrb. Dalje smo upoštevali tudi trenutne potrebe enega ali drugega misijonarja. Tudi smo imeli malo pred očmi, kdo nam kaj več pošlje za misijonsko tombolo, kateri od misijonarjev in misijonark žrtvuje več časa in truda za članke v našem misijonskem listu.

Vsak od misijonarjev je iskreno hvaležen za vse, kar prejme. Hvaležen vsem dobrotnikom, ki navadno prispevajo „dar uboge vdove“ ali iz svojih prihrankov za „na stara leta“, hvaležen Bogu, ki jim je nagnil srce k žrtvovanju.

Misijonski prijatelji, ki to berete! „Katoliški misijoni“ Vas lepo prosijo, da vztrajate v darovanju v sklad KM za vse slovenske misijonarje in da se jih pogosto spominjate! Če pomislimo, da pride na vsakega misijonarja letno povprečno le nekaj več kot 500 dolarjev, takoj vidimo, da je to posebno spričo tolikih potreb njih misijonskega življenja in delovanja, silno malo. „Katoliški misijoni“ ne bodo nehali prositi za naše misijonarje. Posebno se priporočamo, da v sedanjem času več darujete, kajti v deželi, ki navadno doprinese lep delež v ta sklad KM, v Argentini, kjer KM izhajajo, ne bo mogoče dobiti kaj dosti pomoči, ker se za tukajšnji denar dobi tako malo dolarjev. Z združenimi močmi poskrbimo, da se v sklad KM 1982 ne nabere manj, kvečjemu več kot v letu 1981: če bo iz ene dežele prišlo manj, poskrbimo, da bo iz drugih dežel prišlo toliko več. Lepo se že vnaprej v imenu vseh slovenskih misijonarjev vsem misijonskim dobrotnikom priporočajo

„KATOLIŠKI MISIJONI“

JUŽNA AFRIKA

V sredi meseca junija nam je pisala s. ELIZABETA POGORELC iz Port Nollotha:

„Ne vem, če sem Vam že omenila, da je že pred mojim prihodom semkaj požar ugonobil eno naših šolskih poslopij s šestimi učnimi prostori. Po nekaj tednih je naš misijonar Amerikanec začel z obnovo poslopja. Ker so bili zidovi zelo močni, so zidavo drugega kar na te stare zidove oprli. Pri obnovi poslopja so kajpada pomagali domačini, ne le pri zidavi, tudi s sredstvi. Vse skupaj je stalo R 80.000 (kar je nekako 100.000 dolarjev). Šolski pouk se je med tem nadaljeval v drugih prostorih, v drugem času, kar pa seveda ni šlo brez težav.

Imamo pa težavo s protestanti v mestu, ki bi radi, da bi bilo vse pod njihovim nadzorstvom, kar bi dosegli, če bi država našo šolo ukinila oziroma jo podržavila. Doslej se jim še ni posrečilo. V šoli imamo kakih 350 otrok od 6. do 16. leta starosti. Na njej poučuje 12 učiteljev: sedem učiteljic, 4 učitelji in ena naša sestra-domačinka. Šolo gmotno podpira država s tem, da plačuje učiteljstvo. Tudi naša sestra domačinka ima to plačo, pa se

z njo vzdržuje cela naša samostanska družina.“

Ista misijonarka nam piše tudi koncem julija in iz njenega pisma podajamo tele vesti:

„Bog plačaj vsem darovalcem, ki so prispevali, da ste mogli poslati tako lep dar!

Meni gre zdravje, hvala Bogu, na boljše. Zdaj sem se malo razgledala po tem misijonu, na katerem sem šele malo časa. Ljudje žive v revnih razmerah, kajti domala ni stalnega zaslužka. Ribolova je komaj kaj. Pridobivanje diamantov, ki se je obnovilo pred dvema letoma, že začenja nazadovati. Le pastirovanje gre letos lepo naprej, kajti v tem času, kar sem jaz tukaj (od začetka februarja), vedno po malem dežuje, zato je rast bujna. Tudi turistom se bo letos še posebno splačalo priti na obisk te dežele, kajti v septembru se bo vsa zemlja pokrila s preprogami najlepšega, živobarvnega cvetja. V tem času bo družba oblatov in oblatinj obhajala stoletnico dela tu v Južni Afriki; tedaj so prišli prvi oblati, dočim so naše sestre prišle leto dni za njimi. Praznovanje bo pred vsem v kraju Pella, kjer se je to misijonsko delo začelo.“

Skoraj istočasno nam je iz kraja Ceres, tudi v Južnoafriški uniji, pisa-

S. Agnes s skupino kandidatinj družbe oblatinj v Koelenhofu v Južni Afriki.

la S. BENIGNA ŠAEH, ki zdaj tamkaj deluje skupno z rodno in redovno sestro s. Alojzijo. Počilja nam fotografijo skupine postulantk domačink njihove družbe, ki so se slikale s svojo ravnateljico s. Agnes, ki jo obiskovalec slcvenskih misijonarjev dobro pozna, saj ga je tri dni prepe-ljavala iz kraja v kraj, ko je bil tamkaj na obisku pri naših dveh sestrah Šteh blizu mesta Cap Town. S tem v zvezi misijonarka poroča:

„Koncem junija so štiri afriške se-stre položile večne obljube. To je bil velik praznik za ves misijon Karas-burg v jugozahodni Afriki, ki se ime-nuje tudi Namibia. Pred 100 leti so oblatai sv. Frančiška Saleškega in za njimi sestre oblatinje prišli v tiste puščavske kraje sejati božjo besedo in učiti stare in mlade, ki so živeli t-daj v še čisto primitivnih razmerah.

Sedaj žanjemo duhovne sadove tistega dela, kajti naša družba dobi največ poklicev prav iz teh krajev.

Kot vidite na sliki, tudi tu v Koelenhofu rastemo po številu in že zmanjkuje prestora. Zato zidamo tudi v tem kraju, da se bo delo novega rodu moglo kar najbolj razmahniti.“

K temu pismu s. Benigne Šteh je tudi njena sestra Alojzija pripisala nekaj vrstic s toplimi pozdravi vsem rojakom.

M A D A G A S K A R

Iz Ranomene nam v začetku junija piše lazarist ROK GAJŠEK. Sporoča nam, da gre na dopust v domovino. In res je zdaj že tam. Želimo mu krepkega oddiha!

Iz istega misijona nam je pa sko-raj istočasno pisal njegov sodelavec, ki je zdaj ostal sam za vse delo, ško-

fijski duhovnik KLEMEN ŠTOLCAR. Iz njegovega duhovitega pisma objavljamo za naše bralce sledeče:

„Naši Malgaši se radi smejejo. Me- ni se za to, da jih spravim v dobro voljo, ni treba veliko truditi. A Rok cdhaja na dopust in upam, da se bom v tem času njegove odsotnosti kaj bolj jezikovno okrepil, ko ne bo pri- ložnosti za klepet po domače. Ven- dar bo tudi ta up splaval po vodi, ker bo najbrže prišel Janko Erjavec sem v Ranomeno, da nam iz lesa kaj „scimpra“. Tako jo bova spet po kranjsko mahala naprej...

Z vašimi argentinskimi laiki smo več kot zadovoljni. Zlata vredni fan- tje so. Tu bi trenutno najbolj potrebovali - cestarje. Popravljanja cest in potov se nihče ne pritakne. Človek bi najraje postal neokolonialist, saj domačini za popravo cest niti z roko ne mignejo. Res je moralo biti lepo v času, ko so tu vladali Francozi, ko si iz Vangaindrana prišel v Rano- meno (40 km) v eni uri, zdaj pa po- trebujemo štiri ure in več, pa še ni- koli ne vemo, ali sploh dospemo ali ne.“

Tudi PETER OPEKA CM nam piše iz Vangaindrana sredi junija:

„Ta mesec junij bomo imeli dve veliki otvoritvi: naš dolgi in tako potrebni most bo končno narejen in dobili bomo direktno telefonsko in te- levizijsko povezavo s Tananarivom. Otvoritev obojega bo čez dober teden, v četrtek 24. junija. Na programu je prihod predsednika republike, ki bo porabil priliko v volilne propagandne namene, saj bodo koncem leta pred- sedniške volitve.

Most bo velikega pomena za vse prebivalstvo. To pa seveda ne bo re- šilo vseh težav, saj se pomanjkanje hrane in vsakdanjih potrebščin stop- njuje in ni videti izhoda. Zadnje čase prejema država precej pomoči iz za-

hoda, a se ne ve, kako bo Rusija na to reagirala, saj se ima ona za za- ščitnico dežele.

Laični misijonar MARKO VILFAN iz Misijonskega zavoda Baragovega misijonišča v Slovenski vasi končuje svojo triletno dobo sodelovanja na Madagaskarju, pa kaže, da bi rad še preje doživel blagoslovitev nove cer- kve v Manambondro, za katere grad- njo ima pač on veliko zaslug. Sredi junija je pisal g. Francu Sodju CM in uredniku KM in iz njegovih pisem povzemamo sledeče:

„Dolgo časa že odlašam z odgo- vori. Veliko je dela in težko se pri- pravim k pisanju. Z Jankom Erjav- cem sva bila v Fianarantsoi kar dva tedna. Kupovala sva material za gradnjo in pa živež, ki ga na jugu primanjkuje. To mesto je oddaljeno kakih 400 km od Vangaindrana. 250 zadnjih km sva vozila 12 ur, tako si morete predstavljati, kakšna je pot.

Gradnja nove cerkve v Manambon- dro napreduje. Še malo manjka, pa bo vsa cerkev ometana zunaj in zno- traj, razen zvonika, ki še ni prizidan.

Največje delo bo prišlo prihodnji teden na vrsto, ko bomo spravljali že- lezno strešno ogrodje iz Vangaindra- na v Manambondro. Dolgo časa je že ležalo tam, pa ni bilo mogoče dobiti nikogar, ki bi 10 m dolgo ogrodje mogel prepeljati, zlasti ker je bila cesta zelo pokvarjena. Zdaj smo na- prosili občino, da nam bo posodila traktor in prikolico.

26. junija bo v Vangaindranu otvo- ritev novega mostu, kar bo zares po- membno, kajti ne bo nam več treba po ure čakati na brod, da gremo čez reko.

29. julija pa pride k nam na Ma- dagaskar profesor Tone Stres CM, ki bo vodil duhovne vaje za vse lazariste na otoku, kajpada v francoščini.“

Tudi sestra misijonarka nam je pi- sala od tam, in sicer ta, ki je bila

S. Terezija Pavlič med otroci njej zaupanih bolnikov-gobavcev.

pred kratkim postavljena za prednico v gobavskem naselju v Farafangani. To je s. TEREZIJA PAVLIČ, usmiljenka. Takole nam piše dne 8. junija: „Lepa hvala za pomoč, ki ste jo zame poslali v Pariz!

Kot se dogaja običajno, se je tudi meni zgodilo: Po dopustu in zdravljenju v domovini in mojem povratku na Madagaskar so me prestavili drugam, in sicer v Farafangano-Ambotoabo h gobavcem kot sestro prednico. Težko mi je bilo sprejeti ta težki križ, težko je bilo slovo od Tangainonyja, kjer sva z s. Marjeto Mrhar toliko let žrtvovali, a božja volja je najbolja, kot pravi slovenski rek. Upam, da bodo vsaj s. Marjeto še poslali nazaj na to postojanko. Zdaj jo tam nadomešča bolničarka španka.

Moje sedanje delo tu je povsem drugačno. Pravo poročilo o delovanju te naselbine za gobavce Vam pošljem kdaj kasneje; zdaj Vam podajam le skromne podatke: Stalnih gobavcev je približno 150, mnogo jih je, ki prihajajo samo po zdravila in

previjanje. Zanje so odgovorne tri sestre bolničarke. Jaz skrbim samo za prehrano, obleko in ostale potrebščine za 500 ljudi, kajti stalni bolniki imajo pri sebi v naselbini tudi svoje družine. Ni mala umetnost, prehraniti vse to ob pomanjkanju vsega in ko je treba za vsako stvar stati in čakati po dolge ure.“

Naši misijonarki, ki je takorekoč krušna mati za vseh teh 500 ljudi v naselbini in odgovorna tudi za vse zdravljenje, obljubljam našo molitveno in tudi gmotno pomoč. Priporočamo njene potrebe vsem, ki žele pomagati gobavcem!

Moremo pa objaviti že tudi tu izpopolnitev misijonarkinega poročila, kajti podala nam ga je v naslednjem pismu z dne 5. avgusta tega leta:

„Čudite se mojemu imenovanju za prednico tega lepega misijona. Še bolj sem bila iznenadena jaz, a nazaj ne morem.

Vi, ki ste ta kraj že obiskali, omenjate, kako je misijon lepo organiziran

in koliko lepih del usmiljenja se tu vrši. A druga plat zvona so – teža-ve, ki so združene s tem delovanjem posebno dandanes, ko je draginja tako velika in se celo za drag denar ne dobi najpotrebnejšega. Za vsako stvar je treba ure in ure čakati v vrsti, a večkrat grem prazna domov. Samo Bog ve za skrb in bolečino, ki včasih stiska moje srce. Res je pa: Bog naprej in naprej čudovito pomaga, kljub moji revščini. Ta misijon je nastal leta 1902. Zemljo zanj so darovali gospodje lazaristi in obsega 25 hektarjev. Celu naselje sestavljajo tri vasi skupno s 24 hišicami, v katerih bivata po dve družini. Gobavci so eni z nalezljivo, drugi z nenalezljivo boleznijo. Za zdravljenje sta dve ambulanti, tretja pa je za zdrave člane družine. Vsaka ambulanta ima svojo sestro bolničarko, za vse pa je odgovoren državni zdravnik, ki sprejema in odpušča bolnike. Vsa oskrba je na ramah sestre: zdravila, prehrana, oblačila, popravila hiš, Ker je zemlje

dovolj, imajo bolniki riževe njive, pa zemljo tudi za vrtove, tako da si morejo z delom, tisti, ki so delazmožni, vsaj malo pridobiti za vzdrževanje. Nekateri so zaposleni tudi pri nas in so za to plačani. Ko sem se danes popoldne vrnila iz mesta, sem neletela na moža, ki je drugače zelo priden za delo, pa je kar posedal. Vprašala sem ga, zakaj ni naredil tega in onega, pa mi je odgovoril, češ da nima moči za delo, ker še ni nič jedel. Dala sem mu sestrskega riža, da si je vsaj večerjo pripravil. Za Malgaša je riž, kct za nas kruh. Če ni riža, je lačen. Za vse bolnike dobim vsakih 10 dni po 600 kg. riža, ki stane 84.000 malgaških frankov, in to vse razdelim. A oni bi ga pojedli trikrat toliko. Vsako soboto jim kupim 50 kg. govejega mesa, da dobi vsak vsaj nekaj malega. Vendar mesa toliko ne pogrešajo, ker imajo rib dovolj.

Tako sem Vam navedla nekaj drobtin o razmerah tukaj. Hvala vam za vsak dar! Pa tudi molitve smo po-

K tejle sliki je s. Pavlič napisala: „Njim manjkajo prsti na stopalih; moje noge pa še niso gobave...“

trebni. Saj človek ne ve, česa Malgaš bolj želi od nas, ali kruha ali naše ljubezni, prijazne besede, toplega sprejema. In prav tega misijonarji dostikrat ne damo, ko nas tarejo materialne skrbi.“

Iz pisma, ki ga je pisala v domovino, pa zvemo še sledeče podrobno-sti: „Sestre so tu skoraj vse starejše od mene. Stalno nas je osem: dve Francozinji, španka, Italijanska, tri Malgašinj in jaz. V hiši imamo tudi štiri malgaške postulantke, ki bodo 27. novembra vstopile v semenišče. Tu naše sestre opravljajo tudi vsakoletne duhovne vaje in pridejo iz vseh strani Južnega Madagaskarja k nam. Poleg tega se nam vedno oglašijo tudi kakšni mimoidoči. Trenutno oskrbujemo okrog 150 gobavcev in njihovih družin. Drugi so raztreseni po okolicah in prihajajo k nam redno po zdravila.“

Druga naša slovenska usmiljenka, ki je sestra prednica v misijonskem središču v Vangaindrano, sestra MARIJA PAVLIŠIČ, pa tele stvari piše v domovino o lakoti, ki jih tam tare:

„Pomanjkanje riža je tako veliko kot že dolga leta ne. Tudi če imaš denar, ga ne moreš kupiti. Seveda tu ne gre za en kilogram, potrebovali bi ga na tone. Kako nemočni se počutimo pri vsem tem! Vsak torek popoldne prinašajo k meni dojenčke in male otroke, da jih steham in jim dam mleka. Mali Pedro, ki mu je deset mesecev, tehta komaj štiri kilograme. Mleko, ki ga dobi, ne zado-stuje; res pa je, da mati mleko, ki ga dobi za dojenčka, deli med vse otroke; tako dojenček še najmanj dobi. Naj se jezim? Naj mu dam več? Potem bi jaz v 14 dneh vse razdala in bi bilo še hujše. Ko res potrebni ljudje pridejo prositi hrane, jim dam denar; toda denarja ne morejo dati v lonc in jesti. Jaz se jih s tistim de-

narjem sicer rešim, oni pa kljub temu ostanejo lačni. Vendar se mi zdi, da je v Ranomeni še večje pomanjkanje kot tukaj v Vangaindrano.“

Sredi februarja 1982 je pisala: „Dan za dnem prihajajo ljudje, ki so potrebni pomoči. Kolikokrat mi kakšna mati reče: ‚Tebi darujem tega otroka, naj bo tvoj, jaz nimam ničesar, da bi mu dala jesti.‘ Kako hudo je, ko ni mogoče nikjer kupiti mleka! Ko bi samo videli naše otroke, kako slabo izgledajo! Toliko jim pomagamo, da ne umrejo, človeka dostojno pa ne morejo živeti.

V ilustracijo naj vam povem zgodbo o našem Tenišua. To je slep mož, ki ima ženo in dva otroke. Že več let je naš stalni gost; dobiva hrano, obleko in nekaj denarja. Spočetka je z njim vsak dan prišla tudi žena, pa sem ji povedala, da tako ne gre, obleko pa bo dobila pri nas. Le mož naj pride enkrat na teden po svoj obrok riža in denarja. Ker pa to, kar dobi, hitro pospravijo, je tretji dan spet na dvorišču. Saj ni zahteven, prav simpatičen možak je. Včeraj je bil spet tu in je dobil nekaj koruze. Kupila sem jo namesto riža, ki ga je težko dobiti, toda polna je moljev, zato sva se z s. Amando domenili, da bi jo žene očistile. Dve ženi sta torej čistili koruzo od moljev, ko je prišel Tenišua. Prosil je žene, naj mu shranijo vse tiste smeti z moljci, ki so jih nabrale iz koruze. Ustregle so mu in jih stresle v cekar. Ko sem mu prinesla kosilo, sem opazila, kako skrbno varuje tiste smeti z molji; vse živo je bilo. Vprašam ga, kaj bo s tem, pa mi odvrne, da bo imel za večerjo. ‚To vendar ne gre, saj je vse polno živalic v teh smeteh,‘ mu pravim. On pa modruje dalje: ‚Doma bomo to najprej stolkli z živalicami vred; potem bom pa v vreli vodi vse prekuhali in imeli bomo večerjo, saj drugega itak nimamo...‘

S. Amanda mu je potem vzela tiste smeti in jih vrgla proč, Tenišua pa je dobil nekaj riža. Drugače tudi ni bilo mogoče, sicer res ne vem, če bi si s s. Amanda upali večerjati...“

Iz Fort-Dauphina prav na južnem koncu Madagaskarja, kamor sta potovala, da se udeležita duhovnih vaj, ki so zanje prosili francoski sobratje našega dr. Toneta Stresa iz Ljubljane, sta se nam oba oglasila, superior Puhan Janez CM in Janko Slabe iz Matange.

JANEZ PUHAN CM dne 20. avgusta od tam tole piše:

„Prav lepo se zahvaljujem za vaše pismo, vsem dobrotnikom pa za pomoč, ki ste jo poslali za moj misijon in za vse druge misijonarje tukaj!

Oba laika, Marko in Janko, hitita, da novo cerkev v Manambondro toliko pripravila za blagoslov, da bo že 26. septembra. Pred dnevi nas je naš France Buh rešil iz zadrege: dal nam je kar precej pločevine za streho, katere nam je zmanjkalo, kupiti se je pa ne da. Za Vašo tombolo sem naročil precej lepih stvari v Ambositri; upam, da so Vam jih že poslali in da bo vse skupaj pravočasno prišlo.“

Tudi iz Fort Dauphina, kjer se je, prav tako kot misijonar Puhan, udeležil duhovnih vaj, ki jih je vodil slovenski lazarist Tone Stres, nam piše JANKO SLABE, duhovnik Fidei donum, ki sicer deluje v Matangi:

„Sedaj sem tu v nekem smislu besede pravi ujetnik, pa ne kazensko in tudi ne po krivici, ampak po sili razmer.“

V nedeljo teden sem prišel sem na duhovne vaje z letalom. Pretekli teden smo jih končali. Imamo samo eno letalo na teden, a to je zasedeno – do konca oktobra. Cesta ob obali je dolga 300 km., a ima več mostov podprtih kot pa dobrih. Po notrajnosti otoka je pa do nas okrog 800 km. in

z osebnim (svojim) avtom v najboljšem primeru potujemo štiri dni, z “avtobusom” pa kar cel teden. Meni je v avtobusu rado slabo, zato se v njem na tako dolgo pot ne podam. Dali so mi malo upanja, da morda prihodnjo nedeljo dobim kak sedež v avionu, ki ima vsega skupaj prostora za dvajset potnikov.

Na misijonu je bil konec junija ves riž požet. Zaradi trikratnih poplav žetev ni bila preveč dobra. Sedaj ljudje končujejo s sajenjem tistega, ki ga bodo želi decembra. Ljudje že kopljejo bukala (tropski krompir), čez kak mesec bo pa najboljša doba za sajenje manjoka. Sadje se je končalo s pomarančami junija meseca. Konec novembra pa se letina spet začne z leci, ki jih pričakujemo tako kot v Evropi češnje. Med tem časom pa se moramo zadovoljiti z bananami.

Pisal sem Vam že, da so zvonovi prišli na Madagaskar že 15. aprila, v pristanišče Tamatave na severc-vzhodu. Še zmeraj pa jih čakam, da pridejo v Manakaro, naše najbližje pristanišče. Naše ekonomske razmere so po vseh krajih in področjih (pošta, promet, preskrba s prehrano) tako porazne, da je bolje o tem sploh ne pisati.

Morda Vam še nisem pisal, da sem si omislil vodovod in da mi dobro dela. Pri cerkvi imam betonsko cisterno za kapnico, potem pa voda sama teče v hišo. To sem končal tik pred odhodom na dopust. Tako se vsaj nad draginjo vode ne morem pritoževati. Zmanjka pa vode tudi ne, saj je prav na našem področju največ padavin na Madagaskarju (320 cm³ letno povprečje). Letos smo pa sploh imeli zelo veliko dežja.

Krst dojenčkov imam trikrat na leto: o Božiču, za Veliko noč in ob Marijinem vnebovzetju. Slednjega sem zaradi duhovnih vaj preložil, sedaj bo pa še kasneje, ker ni aviona.“

PO MISIJSKEM

SAVALENTJU

KITAJSKA bo nenehno predmet zanimanja za Cerkev. Do zdaj so se uradni poizkusi zbližanja izjalovili. Ni dvoma, da je treba uvidevno prebirati razna poročila, pa naj bodo o Narodni cerkvi ali o Cerkvi v katekombah. Nekoč je rekel škof v Hongkongu: največ vedo povedati o razmerah na Kitajskem tisti, ki so bili tam za štirinajst dni na obisku. Ta poročila so seveda več ali manj podobna kot poročilo o verski svobodi, ki ga je podal evangeličanski pridigar Bill Graham, ko se je vrnil iz Rusije. Lahko pa se zanesemo na strokovnjake, ki skrbno zasledujejo življenje na Kitajskem, in med temi je nedvomno p. Ladany SJ. On ugotavlja dvoje: „Narodna cerkev“ živi v mestih in je skrbno nadzorovana od režima. Rimu vdana Cerkev pa živi v podeželju, ponekod ne samo živi, ampak napreduje. Zbral je poročila številnih duhovnikov in redovnic, ki so po tridesetih letih dobili dovoljenje, da so obiskali svoje starše in sorodnike. Ko so prišli domov — ne v mesto, ampak na deželo —! so se jim oglašali ljudje in povedali vso resnico. Marsikje živi skrito duhovnik, ki je preživel desetletja v zaporu ali na prisilnem delu. Tajno mašuje, krščuje, deli zakramente. V mnogih krajih ni duhovnika, pa vzdržujejo krščansko življenje verniki sami. Krščujejo otroke, jih uče verskih resnic in se med seboj utrjujejo v veri. Krajevne oblasti v podeželju marsikaj vedo, a

ne store nič. Tako so tudi „spregledali“ obiske teh duhovnikov in pustili, da so maševali, da so se ob njih zgriinjale mase ljudi, tako da so od napore: spovedovanja, maševanja, krščevanja in razgovorov prišli iz tega svojega „misijona“ nazaj utrujeni. Če pa je tak duhovnik šel v drug neznan kraj, ni našel nobenega katoličana. Tam ga nihče ni poznal, zato mu nihče ni zaupal. Ko je p. Ladany zbral podatke vseh teh obiskovalcev domačinov, je upravičeno sklepal, da podtalna cerkev živi. Saj ima celo spreobrnjenca med odraslimi. Zlasti pa je razveseljivo, da pri katoličanih išče oporo mladina, ki je sita komunizma. Tako bi lahko napravili nekako sliko: na Kitajskem je Narodna cerkev v manjšini, ta edina sme govoriti, a na podeželje ne seže. V podeželju pa naprej živi in se razvija Cerkev zvesta kitajska občina, ki bo morda nekdaj zmožna sama tudi na zunaj oživiti svoje delo. Kdaj bo napočil ta čas, seveda nihče ne ve.

INDIJA ima za Kitajsko največ prebivalcev. Najnovejši popis prebivalcev našteva tele številke: Vsega živi v Indiji 648 milijonov ljudi, od tega je 82 odstotkov hinduistov, 11 odstotkov muslimanov in 2,6 odstotkov kristijanov. Poleg teh so male skupine raznih verstev: budisti, džainisti, itd. Katoličanov je deset milijonov. Imajo 12.000 duhovnikov, 46.000 redovnic in 25.000 katehistov. Med re-

dovniki je največ jezuitov: 3.220. Največ jih je zaposlenih v šolah.

BURUNDIJSKA veja mednarodne Caritas ima pred seboj načrt: dati osnovno izobrazbo vsem Burundijcem. Pri tem ji pomagajo katoliški misijonarji v veliki meri. Največje delo opravljajo katehisti: 3.120 katehistov poučuje 250.000 otrok in 60.000 odraslih. Tako vsak katehist uči povprečno sto učencev. Družno z domačimi duhovniki in katehisti za ta cilj uspešno delajo beli očetje in drugi.

V JUŽNI AFRIKI so škofje poslali protestno pismo, ker vlada zapira ljudi brez sodnega postopka. Državni zakon mora ščititi ljudi, tako pravijo škofje. Taki postopki, nezakonito zapiranje ljudi, so proti osnovnim človekovim pravicam. Iste besede so že izrekli škofje v mnogih deželah, tudi večinsko katoliških.

MATI TEREZIJA je bila v Kanadi in govorila v Winnipegu in Torontu. V Torontu se je zbralo na „Varsity Stadium“ 25.000 ljudi. „Potrudite se, da odkrijete osamljene in uboge ljudi. Jaz sem jih videla tu, v tem lepem mestu.“ „Če nočete otroka, dajte ga meni. Jaz ga imam rada.“ „Če mati zmore to storiti (abortus) svojemu lastnemu otroku, kaj naj potem ljudje pričakujejo drug od drugega.“ Take in podobne stavke je izrekla v svojem govoru. Nadležni reporterji so jo v Charlestonu vprašali o njeni kanonizaciji. „Lepo vas prosim, pustite me najprej umreti.“

V ZAIRU bo glavno mesto Kinšasa leta 2020 štel deset milijonov prebivalcev. Torej bo med največjimi mesti sveta. Ta napoved je seveda dolgoročna, a utemeljena na dejstvu, da je to mesto imelo leta 1940 le 45.000 prebivalcev, lani pa 2.800.000. Za nas je pomembno, da je 58 odstotkov pre-

bivalstva katoličanov. Leta 1940 so bile štiri župnije, danes jih je 73, za leto 2000 napovedujejo, da jih bo 200. A ostane nerešeno vprašanje duhovnikov, ki bi te župnije vodili. Saj že zdaj nekatere vodijo laiki. Ti podatki so gotovo važni tudi iz tega razloga, ker Zaire, nekdanji Belgijski Kongo, v sklopu afriških držav veliko pomeni. Torej je velikega pomena za vso afriško Cerkev, posebno zato, ker je morda na prvem mestu v vprašanju inkulturacije, kar pomeni afrikanizacije cerkvenega življenja.

GLEDE REDOVNIC navsezadnje ni tako porazno. Skoraj vse redovne družbe — razen Misijonark ljubezni, ki jih je ustanovila Mati Terezija —! tožijo, da nimajo naraščaja. To verjetno drži: nimajo naraščaja, da bi mogle zadostiti potrebam časa. Nekatere družbe morda celo izumirajo. Prava slika se bo verjetno pokazala šele čez nekaj let, ko bo umrla generacija, ki je še iz dobe, ko je bilo v vseh redovnih družbah poklicev dovolj. Vendar zadnja statistika Kongregacija za redovnike dokazuje, da niti članstvo niti naraščaj v letih od 1976 do 1980 ni nazadovalo, ampak za nekaj malega napredovalo. Leta 1975 je bilo 711.751 sester z večnimi zao-bljubami, leta 1980 pa 719.912. Nepričakovano je podatek o novinkah. Leta 1976 so vse družbe imele 11.316 novink, leta 1980 pa 11.771. Zelo je verjetno, da upada število v starih „krščanskih“ deželah in raste v mladih cerkvah v misijonskih deželah.

MADAGASKAR — „Vélíki otok“ (v slovenskem prevodu) je četrti največji otok na svetu. Nam je znan, ker na njem deluje največja skupina slovenskih misijonarjev. Je od afriške celine oddaljen kakih 400 km, površine pa ima 590.000 km². Osem-milijonsko prebivalstvo sestavlja 18 različnih etničnih skupin. To niso Afri-

kanci, ampak mešanica malajsko-indonezijskih in črnsko-oceanskih narodnih skupin. Zgodovina Madagaskarja sega do leta 2.000 pred Kristusom, za Evropo pa je ta otok „odkril“ Diego Díaz, portugalski raziskovalec „daljnih morij“. V prvi polovici 19. stoletja je otok živel pod protektoratom Velike Britanije, leta 1896 pa je postal francoska kolonija. Ti so kultivirali predvsem prebivalstvo na visoki planoti, kjer je podnebje najboljše. Leta 1960 je Madagaskar dobil samostojnost, vendar še zelo pod vplivom zapada, zlasti Francozov. Zato štejejo leto 1972 kot drugo osamosvojitve, ko je zavladal general Ramantsoa. Pod njegovim naslednikom Ratsirakom pa se še bolj intenzivno uveljavlja svoje vrste socialna revolucija — ne brez težav in korupcije. Danes je na otoku že 40 odstotkov kristjanov, od tega 21 odstotkov katoličanov, a dve tretjini teh živi na visoki planoti. Na ozemlju, kjer delujejo naši, pa je delo šele začetno.

JUŽNA KOREJA je slavila 150-letnico obstoja. Prvikrat se je zgodilo, da je koreanski list „Korea Newsreview“ posvetil prvo stran katoliški Cerkvi na Koreji. Danes šteje 1.300.000 vernikov. List naglaša zlasti velike zasluge Cerkve v šolstvu, zdravstvu in socialnem delu. Omenja celo trpljenje koreanske Cerkve.

V JUŽNI KOREJI deluje več kot 3.000 redovnic. Pripadajo različnim redovnim družbam. Osem družb pa je čisto domačinskih. Vse imajo veliko poklicev. Blizu 600 je novink in čez 500 postulantk. Redovnice vodijo šole, bolnice, socialne ustanove in nudijo pomoč na župnijah.

V INDONEZIJI je med 147 milijoni prebivalcev le štiri milijone in pol katoličanov. Najbolj je občutno pomanjkanje duhovnikov. Vseh je 1.700. A od teh jih v dušnem pastirstvu de-

luje le 65 odstotkov, drugi so zaposleni v semeniščih, uradih in podobnih ustanovah. Tako pride na enega duhovnika 4.000 vernikov. To bi še v katoliških deželah bilo veliko, kaj v misijonih, kjer je naloga misijonarja širiti evangelij nekristjanom. V veliko pomoč je duhovnikom 10.000 katehistov in 4.300 redovnic. Grozi pa nova nevarnost: država lepega dne lahko stori to, kar je storila Indija, da bo prepovedala vstop tujim misijonarjem. To bi bil usoden udarec.

O BODOČI LITURGIJI je znani teolog Rahner govoril, ko ga je münchenska korejska katoliška skupnost povabila v svojo župnijo. Med drugim je rekel: Vi že imate bogoslužje v svojem korejskem jeziku. Mi smo morali čakati tisoč let, da je naš nemški jezik zamenjal latinski jezik. Ko sem poslušal vaše petje, sem odkril, da ste uporabili tudi nemško melodijo za svojo korejsko pesem. Nič napačnega. Saj tudi mi še vedno uporabljamo koral, ki ni nemški, le z nemškim besedilom smo ga opremili. Verjetno je koralno petje še iz judovskih sinagog. Toda pri tem ne boste ostali. Ne da bi se rušila enotnost Cerkve, boste počasi ustvarjali svoje bogoslužje. Saj že imamo več različnih bogoslužnih oblik predvsem za sveto mašo, pa tudi za delitev zakramentov. Tako imajo ne le svoj jezik, ampak tudi svoj obred Rusi, Ukrajinci, Kopti, Armeni, Siro-malabarci, in tako dalje. Potrpite! Načelo inkulturacije, ki je danes prevladalo v Cerkvi, bo sčasoma prineslo vse. Taki poizkusi so že na mnogih krajih, na primer v Indiji, v nekaterih državah Afrike, kot je na primer Zaire. Tako bo tudi Koreja našla ne samo svoj liturgični jezik, ampak tudi svoj liturgični obred. Vse to bo Cerkev narodu približalo, nikakor pa Cerkve v celoti delilo, saj nas ne družijo obred, način proslave Boga, ampak vera v Boga in Kristusa.

MISIJONSKI DAROVI

V SKLAD KM ZA VSE

Kanada: Jožef Kmetič, 200 kan. dolarjev.

Avstralija: Marija Martin, 50 dol.

Francija: N. N., Tucquegnieux, 500 fr. fr.

Čile: duhovnik Anton Žagar, 30 dol.

Po Marijini družbi na Via Risorta 3 v Trstu, v lirah: za lačne N. N., 1.000.000; N. N. 10.000; N. N., 6.000; Cigoj Marija 10.000; Okroglič 7.000; Coceani Ana, 270.000; Janežič Josipina, 10.000; Roncelli, 10.000; za gobavce, N. N., 1.000.000; duh. L. šavelj, 50.000; Felicita Vodopivec, 50.000; J. M., 50.000; Grča Kristina, 50.000; Makor Lojzka, 10.000; Furlan Franci, 20.000; Janežič Josipina, 50.000; Fani Grmek, 20.000; Emilia Roncelli, 10.000; Sinigoj Antonija, 10.000; † Rižman Alojz, 200.000; Bojana Simčič, 10.000.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Ivanka Bajt, Avstralija, za vangaindranske zvonove 40 dol., za isto Marta Fink, Argentina, 100.000 pesov.

Za Buha Francita na Madagaskarju, družina Macarol, Slovenska vas v Argentini, 100.000 pesov.

Za Marijino romarsko svetišče v Zambiji p. Tomažin, N. N., Avstralija, 500 dol.

Za Klemena Štolcarja na Madagaskarju, zlatomašnik Boris Koman, Argentina, 100 dolarjev.

Za Anico Miklavčič v Hong Kongu, N. N., v Trstu, 30.000 Lir.

M. Tereziji za uboge otroke, N. N. v Trstu, 24.000 Lir.

Za Radota Sušnika na Madagaskarju, družine Sušnik, Mehle in Kocjančič, Argentina, skupno 3.000.000 pesov.

ZA TISKOVNI SKLAD KM

Rudi Mežnar, Avstralija, 9 dol., N. N., Avstralija, 10 dol.; N. N., Trst, 58.000 Lir.

ZA GNIDOVČEVO BEATIFIKACIJO

Jakob Sušnik, Slovenska vas v Arg., 100.000 pesov; Tončka Zajc, Slov. vas v Argentini, 500.000 pesov.

VSEM ZA VSE BOG PLAČAJ!

Slovenski misijonarji so naši zastopniki na Kristusovem misijonskem polju in naša dolžnost je, da z njimi sodelujemo! „Molitev in miloščina sta dve peruti, po katerih leti evangeljski glas po vsej zemlji,“ je rekel škof Slomšek.

Opremimo naše misijonarje s temi perutmi! Molimo, darujmo!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Noročnina v letu 1982 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 25 dolarjev!). Letalsko pošiljanje 20 dolarjev več!

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires. — Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejía.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.: župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Jeretina Janez C.M., 405 Marie Anne East, Montreal, P.Q.; Za Winnipeg in okolico: rev. Letonja C.M., 95 Macdonald Ave, Winnipeg, Man. R3B 0J3.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3

Francija: s. Cecilija Prebil, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

„KATOLIŠKI MISIJONI“

Že šestdeset let obiskujejo slovenske družine! Ko smo mnogi odšli v begunstvo, so šli z nami in zdaj že **35 let izhajajo v izseljenstvu**, našim misijonarjem v svetu pomagajo, nam pa širijo katoliško obzorje. Naši naročniki bi gotovo radi izkazali listu **priznanje ob njegovem jubileju**. Kako?

„Katoliški misijoni“ vas prosijo:

- **Ostanite listu zvesti za vsako ceno!** Izdajati list v izseljenstvu, je težka stvar in vsak naročnik je predragocen!
- **Pridobite nam vsaj enega novega naročnika!** Naročite list mladim slovenskim družinam, ki ga še nimajo!
- **Darujte v tiskovni sklad KM!** Samo z naročnino se list ne more vzdrževati, ker je premalo naročnikov!

Pokažimo naši domovini, da iz ljubezni do božjega kraljestva in naših delavcev v njem mi v izseljenstvu vzdržujemo slovensko misijonsko glasilo, ko ga že domovina ne more!

(Naročnina bo v letu 1983 spet povsod 20 dolarjev.)

Na Cukalovem misijonu v Bengaliji nosijo Fatimsko Marijo

Registro de Prop. Int. No. 169017
Director responsable, Lenček Ladislav
Domicilio legal, Cochabamba 1467
Buenos Aires

Correo
Argentino
Suc. 37

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612